

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

**NUMER
SPECJALNY**

250. TO JUŻ
NUMER
"POLONII
WĘGIERSKIEJ"!!!

**WYWIAD
Z DANUTĄ
KOZÁK
I BALÁZSEM
BÚSEM**

**RODZINNY
DZIEŃ SPORTU**

**WSPOMINAMY
250 NUMERÓW
"PW"**

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

**POLSKO-WĘGIERSKI DZIEŃ SPORTU
I FESTYN RODZINNY**

WITAMY

- 3 **20 lat minęło**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 **Polsko-węgierski Dzień Sportu i Festyn Rodzinny**
Anna Ijjas
- 6 **Sprawozdanie z posiedzenia OSP**
Zoltán Borhi
- 7 **22. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej**
Małgorzata Sobolewńska
- 8 **Dańárda a Nemzetközi Kórusfesztiválon**
- 8 **Upalny bieg polskich i węgierskich dyplomatów**
- 9 **Więści z IV dzielnicy**
Asfa Priszler
- 9 **Hírek Mucsonyból**
- 9 **333. rocznica bitwy pod Parkanami**
- 10 **Rocznica 17 września**
- 10 **Spotkania w VIII dzielnicy Budapesztu**
Maryla Filó
- 10 **Fotókiállítás és filmbemutató Dere耑kről**
Ijjas/Anna
- 11 **Uroczystości w Vámosmikola**
- 11 **A Vámosmikolai menedék**
Koczó József
- 12 **Obchody 10-lecia powstania chóru im. Chopina z Békéscsaby**
Leszko Małgorzata
- 12 **Noc z polskim jazzem**
Márton Szaszek László
- 12 **Ismét Magyarországon járt Stanisław Karzewski**
Ijjas/Anna
- 12 **Szentmise Julia Koziorowska asszony emlékére Újpesten**
Ijjas/Anna
- 13 **A Magyar Koronaórk Egyesülete alapításának negyed százados évfordulóját ünnepelték**
- 13 **"Ślubujemy uczyć się pilnie..."**
- 14 **Wycieczka do Wisły**
Alicja Nagy
- 14 **Festiwal Gwarków w Nakle Śląskim**
Małgorzata Leszko

ŚWIĘTUJEMY 250. NUMER "POLONII WĘGIERSKIEJ"

- 15 **Rozmowa z Konradem Sutarskim**
- 16 **Rozmowa z Alicją Nagy**
- 17 **Rozmowa z Katarzyną Desbordes-Korcese**
- 18 **Rozmowa z Agnieszką Janiec-Nyitrai**

EUTERPE POLEGA

- 19 **Szilasi Alex nagy sikerű koncertje a Bem Klubban**
Ijjas/Anna
- 19 **Stypendium w Polsce**
Júlia Deák

DLA DUSZY

- 22 **Czas Miłosierdzia**
ks. Krzysztof Grzelak
- 22 **"Polacy na Kőbányi" - prezentacja albumu**
Małgorzata Sobolewńska

CO BĘDZIE

- 23 **Co będzie**

CZYM SKORUPKA ZA MŁODU...

- 24 **"Polska to mój drugi dom" - rozmowa z Gabriellą Zajác**

WIEŚCI PARLAMENTARNE

- 25 **Więści parlamentarne**
Dr Halina Csúcs Lászlóné

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 26 **1956 - Post Scriptum**
Piotr Pięćta
- 26 **Találkozás Anna Morawska újságíróval**
Ijjas/Anna

NA GRANICY KULTUR

- 27 **Újra Jarosławban**
Okos Márton
- 27 **Magyar gimnazisták Lengyelországban**
Vadaj Júlia, Héja Emese
- 28 **Wujek Jarek gotuje**

REFLEKSJE

- 29 **Był nasz podniebny**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

20 lat minęło

Trzymają Państwo w ręce 250. numer naszego czasopisma. 250 numerów minęło jak jeden dzień, chciałoby się rzec. Czego można życzyć dwudziestolatkowi, bo przecież musimy sięgnąć pamięcią do roku 1996? Dwudziestolatek pełen jest marzeń, idealistycznie podchodzi do świata, stoi na progu dorosłego życia, powoli wchodzi w dorosłość. Czego mu więc życzyć? Aby nie stracił swoich ideałów, zdając sobie sprawę z ciężaru odpowiedzialności, jaka na nim ciąży, ale jednocześnie by ten ciężar go nie przygniatał. Żeby patrzył w przyszłość z radosnym oczekiwaniem, co przyniesie każdy nowy dzień, aby wiedział, skąd przychodzi i dokąd zmierza, aby przyglądał się światu uważnie, spokojnie, ale jednocześnie entuzjastycznie. Niech „Polonia Węgierska” żyje nam sto lat! Wiwat!

Agnieszka Janiec-Nyitrai

polonia
węgierska
polonia
węgierska

20 év távlatában

Folyóiratunk 250. számát tartják a kezükben. A 250 megjelenés oly gyorsan elmúlt, mint egy nap - mondhatnánk. Mit lehet kívánni egy húszévesnek (hiszen az emlékezetünkben egészen az 1996-os esztendőig lehet visszakeresni)? Egy húszéves tele van vágyakkal, eszményekkel telve közelít a világhoz, a felnőtt élet küszöbén áll, apránként belenő a felnőttésgbe. Mit kívánjunk tehát neki? Hogy ne veszítse el az eszményeit, miközben már átérzi önnön ránehezülő felelőssége súlyát anélkül, hogy az közben agyonnyomná őt! Hogy örömteli várakozással nézzen a jövőbe, amelyet minden újabb nap hordoz magában és hogy ezek révén mindig tudja, honnan jön és hová megy, ezáltal pedig komolyan, békésen, de együttérzéssel is szemlélje a világot! Éljen a Polonia Węgierska 100 évig! Éljen!

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Idén ősszel is megrendezésre került a Lengyel-Magyar Sportnap és Családi Fesztivál. Az előző évekhez hasonlóan a szervezést most is az Országos Lengyel Önkormányzat és a Bem József Kulturális Egyesület vállalta magára.

Az égiek kegyesek voltak a rendezőkhöz: ragyogó napsütés és meleg idő fogadta szeptember utolsó szombatján a budapesti Czako utcai sportpályára látogatókat. A jelenlevőket Marcin Sokołowski, a Lengyel Köztársaság konzulja, dr. Rónayné Slaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke és Eugeniusz Korek, a Bem Egyesület elnöke köszöntötte pár szóval.

Ezúttal is számos kisgyerekes család és sportolni vágyó fiatal jött el. Külön öröm, hogy nemcsak a fővárosból – a Lengyel Iskola ifjúsága, és óvodás gyerekek a Bem Klubból -, hanem vidékről is érkeztek vendégek: Tatabányáról, Székesfehérvárról, Dunaújvárosból, Csórról és Szentendréről. Megjelentek rokonok, barátok, ismerősök családjaikkal, a Lengyel Iskola tanárai és dr. Csúcs Lászlóné Halina, a lengyelek parlamenti szószólója.

Dél előtt tízkor zajlott az ünnepélyes megnyitó, majd kezdetét vette a szabad program. A legkisebbek hamar elfoglalták helyüket az asztalok mellett, ahol kedvükre rajzolhattak és kézműves foglalkozásokon vehettek részt.

A nagyobbak ügyességi játékokban, röplabdában próbálhatták ki magukat, és az óriási, színes, felfújható ugrálóvárnak is nagy sikere volt. De a legtöbb babért valószínűleg az arcfestés aratta. A lányok és fiúk folyamatosan sorban álltak, hogy színesre pingálhassák őket a sportnapon. A felnőttekre is különböző sportos megmérettetések vártak. Rendelésükre állt a hatalmas futópálya, ahonnan nem melleleg gyönyörű kilátás nyílt a városra. Ezenkívül lehetett pingpongozni, a pálya szélén

álló kondigépeket használni, vagy beállni a focicsapatba. Aki a nyugalmasabb sportot kedvelte, letelepedhetett a pálya szélére szurkolni.

Az egészségügy is fontos szerepet kapott a sportnapon – egy kis sátorban lehetőség nyílt vérnyomás és vércukorszint mérésre, valamint orvosi tanácsadásra. A szervezőknek arra is volt gondjuk, hogy délelőtt finom pogácsa, üdítő és ásványvíz fogadja azokat, akik megeheznek sportolás közben, vagy egyszerűen csak pihennének egyet az árnyas padokon. Kora délután következett az ebéd, és már kigyőzött a hosszú sor, hogy mindenki részese legyen a finom levesből és a palacsintából.

Ezek után került sor a fő attrakcióra – a versenyfutásra a focipálya körül, természetesen a gyerekekkel az élen, akik alig bírták kivárni a kezdő sípszót. Mindenki célba ért, és szépen csillogó medált kapott a nyakába.

Délután következett az eredményhirdetés. Díszes oklevéllel díjazták és megtapsolták a sportversenyek győzteseit. Ezután jött a sportnap záróeseménye, a tombolahúzás, amelyre egész nap lehetett jegyeket venni. Gazdára találtak labdák, pingpongütők, sporteszközök, hátizsákok, társasjátékok és édességek. Több értékes pénztalványt is kisorsoltak – a fődíj 30 ezer Ft-os vásárlási utalvány volt -, a tombolából befolyt összeget pedig a Bem Óvoda és a Szent Adalbert Egyesület óvodája kapta. Senki nem tért azonban üres kézzel haza, hiszen egy szabadban, sporttal, jó társaságban eltöltött nappal mindenki csak nyert.

Köszönet illeti a szervezőket és egész napos munkájukat, valamint a tombolanyeremények felajánlót – a Lengyel Iskolát, a IV., a X., a XII. kerületi Lengyel Önkormányzatot, valamint Dunaújváros, Tatabánya és Szentendre Lengyel Önkormányzatait.

Külön köszönet illeti a támogatókat is, akik mind hozzájárultak a

Lengyel-Magyar Sportnap sikeréhez – az Emberi Erőforrások Minisztériumát, a Lengyel Nagykövetséget és a Lengyel Külügyminisztériumot. Nélkülük ez a családias esemény nem jöhetett volna létre.

Idén már tizenegyedik alkalommal rendezett sportnapot az Országos Lengyel Önkormányzat és a Bem Egyesület – az ötletet annak idején az I. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat adta. Ahogy az eltelt idő, az évről évre megrendezett sportnapok, a résztvevők és érdeklődők növekvő száma is bizonyítja, van igény nemcsak a mozgásra, sportra, szórakozásra, hanem a közös együttlétre, családok és gyerekek közös játékára, kötetlen eszmecsere, közös időtöltésre. S ha valaki egyszer véletlenül egy-egy rendezvényre betéved, és majd a következő alkalommal már tudatosan is eljön, akkor már elértünk valamit.

Érdemes tehát rendszeres találkozókat szervezni, ahol garantált a jó hangulat lengyelek és magyarok között. A pozitív visszajelzések, az egyre több közös élmény, ami egyre több embert köt össze, az elégedett arcok is ezt mutatják. Jövőre, 2017-ben is biztos lesz lengyel-magyar sportnap!

Ijjas Anna, fot. ZN

LENGYEL-MAGYAR SPORTNAP ÉS CSALÁDI FESZTIVÁL

W tym roku Dzień Sportu i Festyn Rodzinny został zorganizowany jesienią. Podobnie, jak w latach poprzednich organizatorami byli Ogólnokrajowy Samorząd Polski oraz Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema.

Sily niebiańskie były dla organizatorów łaskawe: na boisku przy ulicy Czakó w ostatnią sobotę września przyjęła gości przepiękna pogoda. Obecnych powitali: pan konsul Marcin Sokołowski, przewodnicząca OSP Ewa Rónay oraz prezes PSK im. J. Bema Eugeniusz Korek.

Tym razem na festyn przybyło dużo dzieci i młodzieży – nie tylko uczniowie Szkoły Polskiej w Budapeszcie i przedszkolaki z przedszkola przy Stowarzyszeniu Bema – ale także i z innych terenów Węgier: z Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Csór i Szentendre, a wraz z nimi krewni, przyjaciele, znajomi, nauczyciele Szkoły Polskiej oraz rzecznik narodowości polskiej w parlamencie węgierskim pani dr Halina Csúcs Lászlóné.

Po uroczystym otwarciu rozpoczął się wolny program. Najmłodszy od razu zajęli miejsce przy stole, gdzie mogli rysować i brać udział w zajęciach plastycznych.

Starsze dzieci grały w siatkówkę i w inne gry, można też było poskakać na dmuchanym zamku. Najbardziej jednak przypadło dzieciom do gustu malowanie twarzy – najmłodszy musieli stać w długiej kolejce.

Dorośli również mogli wypróbować swoje siły w rozmaitych grach. Mogli wziąć udział w zawodach w biegu na boisku, z którego rozciągała się piękna panorama, mogli grać w ping ponga i ćwiczyć na siłowni urządzonej obok boiska. Inni mogli po prostu usiąść na trawie i przypatrywać się zmaganiom pozostających.

Zadbano też o zdrowie: w ustawionym namiocie była możliwość zmierzenia ciśnienia i poziomu cukru oraz zasięgnięcia porad lekarskich.

Organizatorzy zadbali też o to, żeby goście otrzymali pogacze i napoje. Wczesnym popołudniem podano pyszną zupę i naleśniki.

Następnie odbył się bieg dookoła boiska, oczywiście z przodu bieglej dzieci, które nie mogły doczekać się gwizdka ogłaszającego początek biegu. Wszyscy dotarli do mety i otrzymali błyszczące medale.

Po południu odbyło się ogłoszenie wyników. Zwycięzcy otrzymali dyplomy i wielkie oklaski. A potem była loteria, w którą przez cały dzień można było kupować losy. Fanty były przeróżne – piłki, rakiety do ping ponga, plecaki, gry planszowe i słodczyce. Wylosowano też bony pieniężne, główną nagrodą było trzydzieści tysięcy forintów, a kwotę, która wpłynęła ze sprzedaży losów przeznaczono na przedszkola: przy PSK im. J. Bema i SKP pw. św. Wojciecha. Nikt nie poszedł do domu z pustymi rękami – dla wszystkich nagrodą był dzień spędzony w świetnym towarzystwie na wolnym powietrzu, uprawiając sport, bawiąc się.

Duże podziękowania należą się organizatorom, a także ofiarodawcom fantów, a byli to: Szkoła Polska, samorządy polskie IV, X, XII dzielnicy Budapesztu oraz samorządy polskie z Dunaújváros, Tatabánya i Szentendre.

Szczególne podziękowania należą się sponsorom, którzy wsparli Polskę – Węgierski Dzień Sportu, a byli to: Ministerstwo Zasobów Ludzkich na Węgrzech, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej na Węgrzech oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Bez ich wsparcia ten piękny dzień rodzinny nie mógłby dojść do skutku.

POLSKO-WĘGIERSKI DZIEŃ SPORTU I FESTYN RODZINNY

W tym roku Ogólnokrajowy Samorząd Polski i PSK im. J. Bema, już po raz czternasty urządziły polonijny dzień sportu, którego pierwszym pomysłodawcą był Samorząd Narodowości Polskiej I dzielnicy Budapesztu. Z roku na rok wzrasta liczba uczestników, co świadczy o tym, że potrzebujemy nie tylko wspólnego ruchu, ale i wspólnie spędzonego czasu i wspólnych rozmów. Ten, kto choćby przez

przypadek trafi na taką imprezę, z pewnością weźmie udział w następnych i to jest dla nas bardzo ważne.

Warto organizować takie spotkania, gdzie gwarantowana jest świetna wspólna zabawa Polaków i Węgrów. Świadczą o tym wspólne wrażenia, pozytywny oddźwięk, zadowolone i uśmiechnięte twarze. Za rok, w 2017 roku, na pewno spotkamy się na kolejnym Dniu Sportu!

Anna Ijjas, fot. ZN

Beszámoló az OLŐ képviselő-testületi üléséről

A soron következő közgyűlést tartotta meg az Országos Lengyel Önkormányzat 2016. október 01-jén. Az ülésre rendhagyó módon a Lengyel Közművelődési Központban került sor az OLŐ székházában folyó felújítási munkálatok miatt. Dr. Rónayné Slaba Ewa elnök asszony a megjelentek köszöntése után éppen ezzel kapcsolatban kérte meg Devescovi Györgyöt, az építkezés műszaki ellenőré, hogy tartson beszámolót a munkálatok jelenlegi állapotáról és a még szükséges tennivalókról. Devescovi György részletes és kimerítő beszámolójában ismertette a kivitelezés során előállt, a tervezési fázisban még fel nem merült problémák okozta szükségégeket, ezek megoldására alkalmazott eljárásokat, illetve az ezek által okozott költség és kivitelezési idő változásait, növekedéseit. Kitért a székház mögötti telken szabálytalanul épített garázsok - azok közvetlenül a székház hátsó falának támaszkodnak, megakadályozva a szükséges állványzat építését - okozta nehézségekre, a tervezési hibákra, hiányosságokra, illetve arra, hogy a bontás során derült ki, hogy az amúgy sem homogén szerkezetű földem síkjában 10-20 centiméteres síkbeli eltérés van.

Ezt követően a képviselők megtárgyalták a 2016-os év elmúlt szakaszának rendezvényeiről, eseményeiről készült szöveges és pénzügyi beszámolókat, többek között szót ejtettek a II. Lengyel - Magyar Testvérvárosi Konferenciáról, a Polonia Napról, a Derenki Búcsúról, a Balatonboglári megemlékezésről is. Elnök asszony beszámolt a Teleyk Pál emlékkonferenciáról - melynek Balatonboglár adott otthont - megtartott előadásáról. Modrzejewska Ewa Krystyna, a Kulturális Bizottság elnöke megemlítette, hogy a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola megkapta a lengyel nyelv tekintetében az Európai Módszertani Központ státuszt a Közép- és Kelet-Európai térség vonatkozásában. A beszámoló elfogadása után a közgyűlés jóváhagyta a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum új Szervezeti és Működési Szabályzatát, melyet az intézmény vezetője Pietka Piotr készített el és terjesztett be elfogadásra. Sor került a 2015-ös zárszámadás szövegének technikai jellegű módosítására is.

A közgyűlés a balatonboglári emlékhely és az ott megvásárolt ingatlan mindennapi ügyeinek intézésében való közreműködésre tanácsnoki feladatokat adott Kollár János képviselő részére.

Wesolowski Korinna megbízást kapott arra, hogy mint ahogy eddig is, úgy a továbbiakban is képviselje az Országos Lengyel Önkormányzatot a Nemzetiségi Támogatási Albizottságban.

Az ülés záró szakaszában az egyebek napirendi pontban ismertette dr. Rónayné Slaba Ewa az EMMI levelét, mely szerint a 2015-ös évben az OLŐ és intézményei a kapott költségvetési támogatást cél szerint használták fel és azzal teljes egészében elszámoltak.

Az elnök asszony beszámolt a Derenk 300 éves évfordulója kapcsán folytatott eddigi egyeztetésekről, hangsúlyozva azt, hogy ez idáig semmi sem dőlt el véglegesen a megemlékezéssel kapcsolatban. Szükségnek tartja, hogy további egyeztetések történjenek elsősorban a borsodi lengyel közösségekkel, ezt követően pedig a magyarországi és lengyelországi helyi és központi szervekkel is.

Borhi Zoltán, fot. BBSz.

Sprawozdanie z posiedzenia OSP

1 października 2016 roku odbyło się kolejne posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech. Ze względu na prace remontowe, trwające w siedzibie OSP, odbyło się ono w nietypowym miejscu, w Polskim Ośrodku Kulturalno-Oświatowym. Przewodnicząca OSP, pani Ewa Rónay po powitaniu zebranych poprosiła pana Györgya Devescovi, kierownika robót remontowych, o zapoznanie radnych z przebiegiem prac. Pan Devescovi przedstawił problemy, które pojawiły się dopiero po rozpoczęciu prac, zarysował plan zaradzenia zaistniałym problemom, poinformował o związanych z tym kosztach, a także o wynikającym z w/w przyczyn wydłużeniu czasu remontu. Mówił o garażach, wybudowanych niezgodnie z przepisami na tyłach budynku OSP, które opierają się bezpośrednio o ścianę budowli, w wyniku czego nie ma możliwości postawienia odpowiedniego rusztowania, następnie o trudnościach i błędach w procesie projektowania remontu, a także o tym, że dopiero po rozbiórce dachu okazało się, że są tam 10-20 centymetrowe rozbieżności w poziomie.

Następnie radni omówili sprawozdania z wydarzeń, które miały miejsce do czasu posiedzenia, między innymi była mowa o Polsko-Węgierskiej Konferencji Miast Partnerskich, o Dniu Polonii, o Odpuszczeniu w Derenku oraz o uroczystości wspomnieniowej w Balatonboglár. Pani przewodnicząca mówiła o referacie, który wygłosiła na zorganizowanej w Balatonboglár konferencji poświęconej Pálowi Teleykiemu. Ewa Modrzejewska, przewodnicząca Komisji do spraw Kultury przypomniała, że Szkoła Polska na Węgrzech otrzymała status Europejskiego Ośrodka Metodycznego w Europie Środkowej. Po przyjęciu sprawozdań Zgromadzenie zatwierdziło Zasady Działania Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum, które zostały przedstawione przez pana Piotra Piętkę, dyrektora tej instytucji. Następnie przystąpiono do pracy nad tekstem sprawozdania rozliczeniowego.

Radni poprosili radnego Jánosa Kollára o podjęcie się zadań związanych z załatwianiem spraw dotyczących nieruchomości

zakupionej przez OSP w Balatonboglár oraz tamtejszego miejsca pamięci.

Korinnie Wesolowski powierzono, tak jak dotychczas, zadanie przedstawicielstwa OSP w Podkomisji Dotacji Narodowościowych.

W końcowej części zebrania pani Ewa Rónay odczytała list z Ministerstwa Zasobów Ludzkich, dotyczący prawidłowego wykorzystania i rozliczenia się OSP ze środków otrzymanych z ministerstwa.

Pani przewodnicząca zapoznała radnych z przebiegiem rozmów dotyczących trzyczestulecia przybycia Polaków do Derenku. Podkreśliła, że na razie nie podjęto żadnych konkretnych kroków w tej sprawie i że potrzebne są dalsze rozmowy z polską społecznością zamieszkałą w województwie Borod - Abauj - Zemplén oraz władzami polskimi i węgierskimi.

Zoltán Borhi, fot. BBSz.

22. DNI POLSKIEJ KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W BUDAPESZCIE

Jest to całotygodniowy program imprez związanych z kulturą chrześcijańską. Tegoroczne Dni, które przebiegały pod hasłem „Miłosierdziem budujemy Kościół Boży”, zaczerpniętym od słów Sługi Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego, rozpoczęły się w sobotę 24 września 2016 r. koncertem „Wiara i rodzina”, zespołu 2Tm 2,3, który nie występował w pełnym składzie, a jego głównymi filarami byli: Angelika Korszyńska-Górny oraz Tomasz Budzyński wraz z rodzinami. Jest to polski zespół, grający muzykę rockową z przesłaniem chrześcijańskim. Teksty zespołu w większości zostały zaczerpnięte z Biblii. Występował też nasz polonijny zespół dziecięcy „Kleksiki”.

Następnego dnia miała miejsce uroczysta Msza św. w budapeszteńskim Kościele Polskim pod przewodnictwem ks. bp. Wiesława Lechowicza, delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej tradycyjnie są organizowane przez Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha wraz z Polską Parafią Personalną w Budapeszcie. Mszę św. ubogacali budapeszteńscy polonijni Chór św. Kingi oraz artyści, którzy poprzedniego dnia wystąpili z koncertem "Wiara i rodzina". Podczas Mszy św. prezes Stowarzyszenia - Monika Molnár oraz proboszcz - ks. Krzysztof Grzelak SChr. wręczyli doroczne nagrody im ks. Wincentego Danki. W tym roku ich laureatami zostali: Polak-Adam Jagiello, Węgierka - Anna Majoros Lajosné i Towarzystwo Chrystusowe dla Polonii Zagranicznej. Plakietą zostanie wręczona Generalowi Zgromadzenia podczas zaplanowanych na listopad br. obchodów 90-lecia poświęcenia Kościoła Polskiego w Budapeszcie i 25-lecia Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech.

Po Mszy św. w Domu Polski została otwarta wystawa „Porta Fidei – Drzwi Płockie” ks. prof. Ryszarda Knapińskiego z Lublina. Są to szczególnie podwoje wiary, które w obrazowej katechezie przedstawiają fundamentalne prawdy wiary chrześcijańskiej, zawarte w apostołskim Credo. Powstały w latach 1152-1154 i są zatem starsze od znanych nam Drzwi Gnieźnieńskich. Powstały w czasach chrystianizacji ziem polskich. Jako wspaniałe dzieło sztuki, łączą sztukę odlewników z bogactwem biblijnego przekazu. Stanowią swoisty dokument epoki, w której powstały, utrwalając zarówno średniowieczne rozumienie świata, jak i wizerunki współczesnych im mężów stanu. Przejście przez bramy w starożytności w świątyniach było czynnością rytualną, było to przejście ze świata profanum do sacrum.

Po otwarciu wystawy Polonia zebrana w Domu Polskim pożegnała kończącego na Węgrzech swoją misję dyplomatyczną ambasadora pana Romana Kowalskiego.

Dalárda a Nemzetközi Kórusfesztiválon

A Nyíregyházi Lengyel - Magyar Dalárda meghívást kapott 2016. szeptember 16-18-án, a Sátoraljaújhelyen megrendezett X. Nemzetközi Kórusfesztiválra, ahol a város lakóinak különböző helyszíneken 8 kórus mutatta be műveit. Pénteken a Táplánszentkereszti Ifjúsági Fúvószenekar indulójára a résztvevők átvonultak a város főterén, majd a városháza udvarán közös énekléssel nyitották meg a fesztivált. Szombaton délelőtt a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége (KÓTA) Országos Minősítő Hangversenyén, a Nyíregyházi Lengyel - Magyar

Dalárda Pappné Szabó Ella karnagy vezetésével, Vegyeskarok kategóriában EZÚST fozokzatot ért el. Délután a Sátoraljaújhelyi Református templomban a fesztivál résztvevői mutatták be ünnepi műsorukat, majd a napot közös vacsorával, és Martinovszky István dalárda tagunk tárogató hangjainak kíséretével, fergegetes hangulatú közös énekléssel zártuk. Vasárnap ellátogattunk II. Rákóczi Ferenc szülőházához, ahol tisztelegtünk Rákóczi szobra előtt, és Rákóczi korabeli dalokkal búcsúztattuk a fesztivált. A háromnapos közös éneklés felejthetetlen élményekkel gazdagította a város lakóit, a fesztivál résztvevőit és Dalárdánk tagjait.

(inf. NYLŐ)

W środę 28 września miało miejsce spotkanie polskich księży i sióstr pracujących na Węgrzech we wspólnotach węgierskich. Na zakończenie spotkania pan Jacek Pulikowski, który był audytorem Synodu o Rodzinie w ubiegłym roku w Rzymie, opowiadał jak wyglądał dzień na Synodzie, jakie tematy przeważały w grupach dyskusyjnych, z jakimi ciekawymi rodzinami z całego świata miał możliwość się spotkać i co było najważniejszym przesłaniem Synodu.

W czwartek mieliśmy możliwość obejrzeć dwa filmy. Pierwszy dokumentalny „Krzyż i Korona”, przedstawia nam tajemnice początków Polski, opowiada o przyjęciu chrztu w 966 roku. Wokół tych najdawniejszych wydarzeń ciągle toczą się spory i dyskusje naukowe. W filmie próbowano odpowiedzieć na takie pytania jak: dlaczego Mieszko I przyjął chrzest, gdzie ten chrzest się odbył, dlaczego Gniezno jest uważane za pierwszą stolicę Polski i od kiedy ta nazwa weszła w życie.

Drugim był film „Bóg w Krakowie”, dający dużo do myślenia i szukający odpowiedzi na trudne pytania związane z wiarą. Każdy z nas może wczuć się w historię bohaterów postawionych przed trudnymi wyborami, do tego nastrojowa muzyka oraz piękne widoki ukochanego Krakowa, szczególnie te z lotu ptaka, były dla mnie, jako „Krakowianki z urodzenia” szczególnie wzruszające.

Zakończenie Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej nastąpiło w niedzielę 2 października. Po Mszy św. w Domu Polskim miał miejsce wykład Jacka Pulikowskiego – Doradcy Rodzinnego w

Studium Rodziny przy Wydziale Teologicznym UAM w Poznaniu. Jego wykład obejmował takie zagadnienia jak: - wolność, miłość i wierność małżeńska do końca, - tragiczne skutki używania pornografii, - utopijne próby budowania domu na ruinach poprzedniego, - wspólna modlitwa w małżeństwie, - rola teściów w życiu młodego małżeństwa, - moc przemiany własnej osobowości i swojego życia jako, że każdy człowiek ma przymioty stwórcze. I tak 22. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej dobiegły końca.

Kultura chrześcijańska, zrodzona z inspiracji wiary, stanowi dla wyznawców zadanie do wypełnienia, tradycję, którą należy przekazywać następnym pokoleniom. Jest to tak naprawdę kultura wszystkich krajów europejskich, ponieważ dawniej chrześcijaństwo było religią dominującą na tym kontynencie i dzięki niej wytworzyła się kultura oparta na Biblii, a językiem była łacina, co nie pozostaje bez wpływu na dzisiejszą kulturę.

Dziękujemy wszystkim sponsorom, którzy swoim poparciem finansowym przyczynili się do zorganizowania całego programu 22. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej: Ministerstwo Zasobów Ludzkich na Węgrzech, Ministerstwu Spraw Zagranicznych RP, Stołecznemu Samorządowi Polskiemu na Węgrzech oraz Samorządowi Narodowości Polskiej w XI dzielnicy Budapesztu.

Małgorzata Soboltyński, fot. MS.

UPALNY BIEG

POLSKICH I WĘGIERSKICH DYPLOMATÓW

33 stopniowy upał w niedzielę 11 września 2016 roku nie pokrzyżował planów drużyny „Dwa bratanki – również do biegania!”. Dwudziestu Polaków i Węgrów (Poznański Czerwiec i Powstanie w Budapeszcie). Istotnym kontekstem jest również trwający Rok Solidarności Polsko-Węgierskiej ogłoszony przez parlamenty obu krajów. Na koszulkach drużyny znalazł się napis „Biegnijmy razem z polskimi i węgierskimi dyplomatami, pamiętając o 1956 roku”, a także specjalnie zaprojektowane logo, będące twórczą interpretacją znanego powiedzenia „Polak – Węgier dwa bratanki: i do bitki i do szklanki”.

W tej akcji polską dyplomację oficjalnie reprezentowała 8-osobowa drużyna MSZ Biega, m.in. Jarosław Bajaczyk, zastępca dyrektora Instytutu Polskiego w Budapeszcie.

Impulsem dla inicjatywy „Dwa bratanki – również do biegania!” jest 60. rocznica 1956 roku, która jest niezwykle ważną datą wiążącą Polaków i Węgrów (Poznański Czerwiec i Powstanie w Budapeszcie). Istotnym kontekstem jest również trwający Rok Solidarności Polsko-Węgierskiej ogłoszony przez parlamenty obu krajów. Na koszulkach drużyny znalazł się napis „Biegnijmy razem z polskimi i węgierskimi dyplomatami, pamiętając o 1956 roku”, a także specjalnie zaprojektowane logo, będące twórczą interpretacją znanego powiedzenia „Polak – Węgier dwa bratanki: i do bitki i do szklanki”. Akcja połączyła w ciekawy sposób przeszłość i współczesność, bo przecież Polskę i Węgry łączy nie tylko historia, ale bardzo ścisła sieć powiązań politycznych, gospodarczych i kulturalnych. A także niewiarygodnie szybko postępująca w ostatnich latach moda na bieganie!

Oprócz polskich dyplomatów i pracowników węgierskiego MSZ, w drużynie pobiegli pracujący w Budapeszcie dyplomaci ze Szwajcarii, Austrii i Rumunii oraz Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej, jak również mieszkający na Węgrzech Polacy. Dzięki partnerstwu z organizatorami 31. Wizz Air Półmaratonu połowa z opłat rejestracyjnych polsko-węgierskiej drużyny oraz dochód z zakupu koszulek wspomogły projekt dziecięcy węgierskiej organizacji charytatywnej Okumenikus Segélyszervezet. Na starcie za drużynę trzymał kciuki Roman Kowalski - ambasador RP w Budapeszcie, który sam regularnie biega. Obecna była kamera TVP Polonia.

31. Wizz Air Półmaraton to jedna z największych imprez biegowych w Europie Środkowej (16 tysięcy uczestników). Malownicza trasa prowadzi głównymi arteriami Pesztu i bulwarami nad Dunajem. Jednym z głównych patronów imprezy był minister spraw zagranicznych Węgier Péter Szijjártó, który osobiście przebiegł cały dystans. Spośród ponad 2100 uczestników z zagranicy, 160 Polaków stanowiło trzecią pod względem wielkości grupę narodowościową.

Tuż przy centrum zawodów przez całą niedzielę funkcjonowało stoisko Instytutu Polskiego, gdzie można było dowiedzieć się o celach akcji, a przede wszystkim zrobić sobie selfie z powiększonym logotypem drużyny. Ochotnikom dziękujemy za pomoc!

inf. Instytut Polski w Budapeszcie, fot. IP

MAGYAR ÉS LENGYEL DIPLOMATÁK

KÖZÖS FUTÁSA

A 33 fokos hőség vasárnap, szeptember 11-én nem gátolhatta meg a „Két jó barát – a futásban is!” csapat terveit. A huszonkét lengyel és magyar diplomata, kiegészülve a diplomáciai testület más tagjaival és barátaikkal – a Magyarországon élő lengyelekkel is - futott a 31. Wizz Air Budapest Félmaratonon.

Az akció során a lengyel diplomáciát a Külügyminisztérium nyolcfős futócsapata képviselte hivatalos minőségben, többek közt Jarosław Bajaczyk, a budapesti Lengyel Intézet igazgatóhelyettese.

A „Két jó barát – a futásban is!” kezdeményezés kiváltó oka elsősorban az 1956-os év 60. évfordulója volt, azé a különleges és különösen fontos éve, amely összeköti a lengyeleket a magyarokkal a júniusi poznańi és az októberi budapesti események által. Az eseménynek további jelentőséget ad a jelenleg is zajló Lengyel-Magyar Szolidaritás Éve, amelyet idén februárban hirdettek meg mindkét ország parlamentje. A résztvevők mezején az esemény mottója, a „Fussunk együtt lengyel és magyar diplomátákkal, 1956-ra emlékezve” felirat mellett az esemény logója látható a közismert közmondás, „Magyar, lengyel, két jó barát, együtt harcol s issza borát” alklamhoz igazított parafrázisával. A kezdeményezés igen izgalmasan kapcsolja össze a múltat és a jelent, hiszen Lengyelországot és Magyarországot nem csak a történelem, hanem politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok szoros hálója is összeköti – a futás elmúlt években hihetetlenül dinamikus, bővülő népszerűségéről nem is beszélve!

A lengyel diplomatákon és a KÜKUM munkatársain kívül a csapatban futottak még Svájc, Ausztria és Románia és az Európai Bizottság budapesti képviselőinek diplomatái, illetve Magyarországon élő lengyelek is. A 31. Wizz Air Félmaraton szervezőivel való partnerségnek hála a lengyel- magyar csapat regisztrációs összegének fele, illetve a pótlók eladásából származó bevétel az Okumenikus Segélyszervezet gyermekeket segítő

programjait támogatta. A csapatot a start előtt a szintén rendszeresen futó Roman Kowalski lengyel nagykövet buzdította a TV Polonia kamerái előtt.

A 31. Wizz Air Félmaraton a maga 16 ezer résztvevőjével Közép-Európa egyik legjelentősebb futóeseménye. A festői útvonal keresztülvezet Pest legfontosabb ütőerein és a Duna-parti főutakon. Az esemény egyik fővédnöke Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, aki maga is lefutotta a teljes távot. A több, mint 2100 külföldi résztvevőt nemzetiségek szerint számolva a 160 lengyel futó a harmadik legnagyobb csoportot alkotta.

A Városliget szívében a verseny teljes ideje alatt üzemelt a Lengyel Intézet standja, ahol nem csak a kezdeményezés céljairól lehetett tájékozódni, de az érdeklődőknek lehetősége volt arra is, hogy az akció felnagytított logója előtt szelfit készítsenek. Az önkénteseknek köszönjük a segítségét!

inf. Lengyel Intézet, fot. IP

Gratulujemy Jubileusz!

Państwo Mária i Andrzej Wesołowscy odebrali 28 września 2016 z rąk ambasadora Romana Kowalskiego medale na 50-lecie małżeństwa. Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie - bo tak oficjalnie brzmi nazwa odznaczenia - przyznawany jest przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek wojewody lub ministra spraw zagranicznych osobom, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim. Ambasador wręczając medale państwu Wesołowskim pogratulował im tylu spędzonych wspólnie lat i przypomniał działalność obojga małżonków, zwłaszcza pana Andrzeja, w organizacjach polonijnych na Węgrzech. Zresztą ta tradycja jest kontynuowana - córka państwa Wesołowskich, Korinna, jest przewodniczącą bardzo aktywnie działającego Samorządu Narodowości Polskiej w III dzielnicy Budapesztu. W spotkaniu uczestniczyli też polonijni przyjaciele Jubilatów.

red. fot. K. Barsi, inf. www.budapest.msz.gov.pl

Hírek Mucsonyból

Mucsony Nagyközség Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata Erdélybe kirándult. Nagyon tartalmas 5 napot töltöttünk el Korondon, Székelyudvarhelyen, Zeteváralján. Ellátogattunk Tamási Áron sírelkéhez és koszorút helyeztünk el Orbán Balázs sírjánál. Természetesen a parajdi sóbányát sem hagytuk ki. Remek csapattal, csodálatos helyeken, jó csapatépítő kirándulás volt.

Mucsony Nagyközség Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata 81. születésnapján köszöntötte Simkó Illésné Bözsike néni (született: Kóré Erzsébet) derenki születésű mucsonyi lakost. Isten éltesse számos boldog éven át!

(inf. MLÖ)

WIEŚCI Z IV DZIELNICY

1 października już po raz trzeci Klub Rodzin Polonijnych w Újpeszcie zorganizował Dzień Sportu. Odbył się zacięty mecz w piłkę nożną pomiędzy drużynami polską, słowacką i niemiecką. Puchar przechodni tym razem już po raz drugi trafił w ręce drużyny niemieckiej. Był też ping-pong, bieg rodzinny i konkursy zręcznościowe. Około godziny 15.00 wszyscy zasiedliśmy do stołów, by zjeść polski bigos i niemiecki makowiec. Piliśmy również sok ze słowackich jabłek. Dopisała nie tylko pogoda, ale też dobra kondycja i humory sportowców. Wszyscy przyrzekli sobie, że spotkamy się na następnych zawodach.

Z kolei 8 października SNP w Újpeszcie gościł nauczycieli i ludzi kultury z Opolą. Specjalne zaproszenie otrzymała także Monika Molnár, prezes SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha. Nasi polscy przyjaciele w tym dniu złożyli też wieniec pod pomnikiem gen. J. Bema oraz udali się na zwiedzanie Budapesztu, gdzie ślady polskości pokazała im Asia Priszler. Następnie goście pojechali na trzy dni do Székesfehérvár.

15 października przedszkolaki z PSK im. J. Bema spotkały się w przedszkolu osiedlowym w Újpeszcie. Oprócz naszych milusińskich swoje tańce przedstawiły słowackie i węgierskie dzieci. Naszą lokomotywę poprowadziły Małgosia i Olga. Do zabawy zaprosiły wszystkie dzieci, które ochoczo wzięły udział we wspólnych zajęciach integracyjnych. Zainteresowanie naszymi działaniami było duże, niektóre mamy chcą nawet zapisać swoje pociechy na naukę języka polskiego. Czuliśmy się jak u miłych i drogich przyjaciół. W spotkaniu wzięli udział olimpijczycy, którzy pokazali swoje umiejętności, a potem zaprosili wszystkich do wspólnych zajęć sportowych. Pogoda była piękna, więc i wszystkim humory dopisywały. Każdy czeka na następne spotkanie. Organizatorem przedsięwzięcia był SNP w Újpeszcie. Wszystkim dzieciom i ich rodzicom oraz Małgosi i Oldze serdecznie dziękujemy.

Asia Priszler,

333. rocznica bitwy pod Parkanami

W tym roku obchodzimy 333. rocznicę odsieczy wiedeńskiej oraz bitwy pod Parkanami. Z tej okazji 8 października 2016 r. w Esztergomie odbyły się uroczystości upamiętniające te wielkie zwycięstwa polskiego króla Jana III Sobieskiego. Uroczyste obchody zorganizował Samorząd Narodowości Polskiej w Esztergom. Ambasadę RP w Budapeszcie reprezentowała Małgorzata Radwan-Vass, I Sekretarz. W uroczystościach udział wzięli również przedstawiciele Ambasady RP w Bratysławie, reprezentanci węgierskiej, słowackiej oraz austriackiej Polonii oraz nasi węgierscy przyjaciele. Bitwa pod Parkanami, mająca miejsce niecały miesiąc po słynnej odsieczy wiedeńskiej, miała przełomowe znaczenie dla losów Europy. To właśnie tutaj w 1683 r. Jan III Sobieski rozgromił 36-tysięczną armię turecką, zajął twierdzę Esztergom i znacząco przyczynił się do zakończenia 150-letniej okupacji tureckiej na Węgrzech. To także tutaj w kaplicy Bakóczy (dziś jest częścią ostryzhomskiej Bazyliki) w podzięciu za zwycięstwo odśpiewał „Te Deum”. Tamte wydarzenia upamiętnia do dziś pomnik króla Jana III Sobieskiego stojący na brzegu Dunaju.

inf. i fot. Ambasada RP

Rocznica 17 września

Polscy dyplomaci, w tym ambasador RP w Budapeszcie Roman Kowalski, a także przedstawiciele organizacji polonijnych na Węgrzech, złożyli w piątek wspólny wieniec pod pomnikiem ofiar katyńskich w Budapeszcie, w przeddzień rocznicy napaści ZSRR na Polskę.

W uroczystościach pod pomnikiem, który znajduje się w stołecznej dzielnicy Óbuda, wzięli udział m.in. konsul Marcin Sokolowski, rzecznik narodowości polskiej w ZN Węgier dr Halina Csúcs Lászlóné, przedstawiciele wszystkich organizacji polonijnych i polskich samorządów na Węgrzech.

"17 września jest tak ważną rocznicą na Węgrzech także dlatego, że już 18 września 1939 r. pierwsi polscy uchodźcy przekroczyli węgierską granicę, znajdując się w potrzasku między wojskami radzieckimi i niemieckimi" - powiedział PAP ambasador R. Kowalski.

Jak podają źródła historyczne do początku października granicę węgierską przeszło lub przejechało od 50 do 60 tysięcy polskich żołnierzy oraz ludność cywilna w liczbie około 15 tysięcy.

Przekraczała ją, między innymi, 10. Brygada Kawalerii Zmotoryzowanej dowodzona przez płk. Dypl. Stanisława Maczka. Na Węgry przechodziły także oddziały 3. Brygady Strzelców Górskich, 14. Pułku artylerii lekkiej, jednostki Korpusu Ochrony Pogranicza, Policji Państwowej i Straży Granicznej. Oficerów kierowano do oficerskich obozów internowania, natomiast podoficerów i żołnierzy szeregowych do obozów internowania przeznaczonych dla niższych rangą. Ludność cywilną przekazywano do ośrodków miejskich, dworów czy prywatnych gospodarstw. Podaje się, iż takich miejsc internowania żołnierzy polskich i ludności cywilnej na Węgrzech było 140. Ranni Polacy byli leczeni w szpitalu w Győr. Szacuje się, że podczas II wojny światowej na Węgry napłynęło około 140 tys. polskich uchodźców. Podczas tak trudnej próby, jaką była II wojna światowa, Węgrzy i Polacy zdali egzamin z przyjaźni. Bardzo wielu Polaków, którzy znaleźli się na emigracji, zawdzięczało ocalenie właśnie Węgrom.

red. źródło: PAP, fot. K. Barsi

Spotkania w VIII dzielnicy Budapesztu

9 sierpnia w siedzibie SNP VIII dzielnicy Budapesztu (Józsefváros) odbyło się spotkanie z okazji węgierskiego „Dnia Chleba”, oficjalnie świętowanego na Węgrzech 20 sierpnia. Na obficie zastawionym stole, oprócz tradycyjnych polskich potraw, centralne miejsce zajmował właśnie nowy chleb – ważny symbol, opasany wstążkami z polskimi i węgierskimi barwami narodowymi. Mówiono o tradycji świętowania tego dnia na Węgrzech, wspomniano także św. Stefana, który jako pierwszy węgierski władca przyjął chrześcijaństwo i dołączył ze swoim narodem do innych krajów europejskich, torując tym samym drogę do szybkiego rozwoju kulturalnego i politycznego Węgier.

Z kolei 14 września w siedzibie Samorządu Narodowości Polskiej VIII dzielnicy odbyło się spotkanie upamiętniające 77. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Spotkanie miało charakter wspólniowy, słuchaliśmy wszystkim znanych patriotycznych z czasów wojny oraz dzieliliśmy się opowieściami o tych trudnych dla Polaków czasach. Do stołu podano m.in. pyszną polską wojskową grochówkę, którą przyrządziła sama przewodnicząca SNP Renata Trzcinińska oraz liczne tradycyjne polskie potrawy.

Zawsze bardzo chętnie uczestniczymy w spotkaniach organizowanych przez Renatę Trzcinińską, która z wielkim poświęceniem dba tak o stronę duchową, jak i o stronę kulinarną wszystkich spotkań. To niezwykle skromna osoba, która z wielkim zaangażowaniem włącza się w sprawy polonijne. Właśnie dzięki niej spotkania mają bardzo miły, bezpretensjonalny charakter, jest okazja do rozmowy, do uśmiechu, ale także do zadumy. Życzymy dalszych sukcesów Polonii mieszkającej w VIII dzielnicy.

Maryla Filó, fot. M. Filó

FOTÓKIÁLLÍTÁS ÉS FILMBEMUTATÓ DERENKRŐL

Szögliget, Szádvár, Derenk Szép határa címmel nyílt fotókiállítás a Borsod-Abauj-Zemplén megyei Szögligeten szeptember 23-án. A kiállítás és a gyönyörű fotók Bubenkó Gábor érdeme, aki derenki lengyelek leszármazottjaként sokat tett a derenki hagyományok ápolásáért és fennmaradásáért. Derenk ügyét régóta a szíven viseli és szolgálja remek képeivel.

A rendezvényen jelen volt többek között dr. Rónayné Slába Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Lapis Balázs hivatalvezető, Virágh József, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum munkatársa, Torhány Imréné Katalin, a Derenk Szövetség elnöke. A műsort Fekete Dénes, a miskolci Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke vezette le.

A megnyitót az Emódi Drenka Polska népi együttes és a Szögligeti Pávakör kórus előadása zárta. Jövőre különleges évfordulóra kerül majd sor a Derenki Búcsú életében – 2017-ben lesz 300 éve annak, hogy a lengyelek Derenkre érkeztek, majd letelepedtek. Bízvást reméljük, hogy a következő évben méltóképpen tudjuk majd megünnepelni ezt a különleges eseményt.

Ijjas Anna, fot. G. Bubenkó

Uroczystość w Vámosmikola

W sobotę 17 września w Vámosmikola odbyły się uroczystości związane z odnowieniem kolejnych grobów polskich żołnierzy, które znajdują się na tamtejszym cmentarzu. Dzięki staraniom i wsparciu finansowemu SNP XIII dzielnicy Budapesztu oraz Ambasady RP zostały odnowione kolejne trzy groby. Na uroczystość przybył z ramienia Ambasady RP w Budapeszcie Konsul Marcin Sokołowski, obecna była przewodnicząca SNP III dzielnicy Korinna Wesołowski, przewodniczący SNP XIII dzielnicy Márton Stanisław Lázár oraz przewodniczący SNP XII dzielnicy Zoltán Nyitrai, a także przedstawiciele władz miasta Vámosmikola z burmistrzem Alexem Bárdim na czele. Z programem artystycznym wystąpił chór z Vámosmikola, goście ciepło przyjęli także występ polonijnego zespołu tanecznego „Polonez”. Przybyli złożyli również wieńce pod tablicą ufundowaną w 1989 roku przez PSK. im. J. Bema upamiętniającą przyjęcie polskich uchodźców w 1939 roku na gościnnej ziemi węgierskiej. Następnie przedstawiciele polonii z XIII dzielnicy kontynuowali wycieczkę, najpierw złożyli wieńce wraz z przedstawicielami III dzielnicy przy tablicy pamiątkowej w Szob, a później odwiedzili Sárkányfesztivál w Zebegény, na którym wystąpił polsko - węgierski zespół Aznap.

red.

A VÁMOSMIKOLAI MENEDÉK

Az 1939 őszén létesített vámosmikolai lengyel menekülttábor 1941 nyaratól egyre inkább a menekültek közötti zsidók elhelyezésére szolgált. A tábor még a német megszállás után is menedéket jelentett számukra, egészen az 1944. november 19-én bekövetkezett evakuálásig. Az utolsó táborparancsnok, Turchányi Béla fhdgy (balassagyarmati lakos) azt a parancsot kapta, hogy az állományt Győrben adja át az ottani német parancsnokságnak. Ő ezt a parancsot csak oly mértékig teljesítette, hogy a táborlakókat Komáromig elvitte, ott pedig elengedte őket.

A tábor kiürítését az állomány közül hárman már nem éltek meg, néhányan korábban megszöktek (Slomo Werner és társai), egy fő (Leopold Herzberg) pedig a bujkálást követően Vámosmikolán telepedett le.

A vámosmikolai "örökkévalóság házában" nyugvó három lengyel katona 1947/48 körül síremléket kapott, majd sírjuk egyre inkább feledésbe merült. 2001 nyarán a temető kutatásakor, a síremlékek számbavételekor bukkantam rájuk. A táblákon már csak egyikük neve volt olvasható, így 2002-ben a Pest Megyei Levéltár Váci Osztályán a halotti anyakönyvek segítségével tudtam csak azonosítani őket /a neveket a magyar névhasználatnak megfelelően közlöm/:

Rósenbaum Izsák lengyel internált fhdgy, izr. vallású, 49 éves, házastársa: Arbách Rozália, Rzeszovi illetőségű lengyel állampolgár elhunyt 1943. jún. 10. /dr./ Kaltman Henrik lengyel internált hdgy /orvos/, izr. vallású, 44 éves, házastársa: Rossenman Éva, lengyel állampolgár elhunyt 1943. dec. 3. Kostenbaum Susman Meilech lengyel internált törm /vallása rovat: üres/ 57 éves, házastársa: Hohner Mína, elhalálzás ideje: 1944. márc. 26.

A síremlékek kegyelethez méltó felújításáig másfél évtizednek kellett eltelnie. (Honfitársaink nyomában - Lengyel menekültek sírjai magyarországi temetőikben, a II. világháború időszakából 1939 - 1945. Budapest, 2009. 225-229. o. mutatja az egykori állapotot)

Köszönet: a Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetségének és a Budapest XIII. ker. Lengyel Kisebbségi Önkormányzatnak a felújításhoz nyújtott anyagi támogatásért; Vámosmikola Község Önkormányzatának a kivitelezés finanszírozásáért és megszervezéséért; a Vámosmikolaiak Kulturális Egyletének a felújítás kitaró szorgalmáért.

Az 1989. évi emléktábla elhelyezése óta folyamatosan gazdagodnak a vámosmikolai lengyel menekülttáborra vonatkozó ismereteink. Helyben Olexa Józsefné Varjú Ilona lengyelül is megjelent (1997) Menekülttábor a laktanyában (1998) című visszaemlékezése nyitotta meg a sort, majd a Menekült-rapszódia és G. Lubczik kététi gazdagították tudásunkat, hiszen a '80-as évekig a háború után született generációk legfeljebb annyit tudtak, hogy a háború alatt voltak/éltek Vámosmikolán lengyelek. Történelemtanárként 1989-től vezettem diákjaim részére helytörténeti szakkört, s így természetesen részei voltunk az évenkénti megemlékezéseknek, s gyűjtöttük a tábor működésére vonatkozó morzsákat (visszaemlékezések, fotók, kiállítás rendezése). 2000-ben a helyi önkormányzat a település fennállásának 700. évfordulójára kiadta Vámosmikola 1300 - 2000 című településismertető füzetecskémet. Ebben írtam a lengyel menekültekről is, de ennek szövege már 5-6 évvel korábban megszületett! Polgármester úr a tegnapi köszöntőjében ehhez a füzethez nyúlt vissza, melynek bizony a menekültek létszáma és 1941-től a táborban elhelyezett zsidó származású internáltakra vonatkozó közlései is 20 évvel ezelőtti tudásunkat tükrözték!

A menekülttáborra vonatkozó ismereteinkben bekövetkezett változásokat (elsősorban a tábor megszűnésével kapcsolatosan) a férjének átadott Őrzők, vigyázatok a strázsán c. könyvecske 92-96. és 125-129. oldalán adtam közre. Röviden: a tábor még a német megszállás után is menedéket jelentett az itt élő zsidó származású lengyelek számára, s az 1944. nov. 19. körüli evakuálás után az utolsó táborparancsnok, Turchányi Béla fhdgy Komárom környékén elengedte a táborlakókat!

dr. Koczó József helytörténet-kutató

Obchody 10-lecia powstania chóru im. Chopina z Békéscsaby

1 października 2016 r. w Światowy Dzień Muzyki chór im. Chopina z Békéscsaby uroczystie obchodził jubileusz 10-lecia powstania. Na uroczystość przyjechali goście z Polski: chór Jutrzenka z Nakła Śląskiego, wójt gminy Świerklaniec pan Marek Cyl, były sołtys Nakła Śląskiego pan Gerard Nowak, Teodor Horzela – dyrektor bursy w Nakle Śląskim. Dyrektor békéscsabańskiego Domu Kultury Tamás Herczeg przywitał licznie przybyłych gości. Małgorzata Leszko przewodnicząca tutejszego SNP przedstawiła w skrócie najważniejsze wydarzenia i osiągnięcia chóru. Następnie usłyszeliśmy koncert w wykonaniu jubilatów, później kilka utworów w wykonaniu chóru gościnnego. Wielką furorę zrobił występ członków chóru Jutrzenka, występujących w przepięknych śląskich strojach ludowych. Oba zespoły w języku węgierskim zaśpiewały wspólnie Friederici: Baráti kör, a na zakończenie rozbrzmiał dawny hymn Polski – Gaude Mater Polonia. Máté László, prezes Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko – Węgierskiej podziękował byłym i obecnym członkom jubileuszowego chóru za ofiarę i owocną pracę w zespole, która przyczynia się do pogłębiania i rozszerzania braterskich kontaktów polsko – węgierskich. Rozdał też pamiątkowe dyplomy dla pierwszych członków - założycieli chóru Chopin. Sukcesów w dalszej twórczej pracy chórальной życzyli oraz gratulacje składali również goście z Polski na ręce pani dyrygent Rázga Józsefné. Uroczystość zakończyła się wspólną kolacją przy śpiewie, tańcach i muzyce.

„Piękna muzyka jest uniwersalnym językiem, który mówi bezpośrednio z serca do serca, poza murami i poza granicami narodów”
Papież Pius XII

Małgorzata Leszko

Noe z polskim jazzem – Aladdin Killers

W zapelnionej sali Budapest Jazz Klubu, mieszczącego się w XIII dzielnicy 20 września wystąpił polski zespół jazzowy „Aladdin Killers” w składzie Przemysław Borowiecki – perkusja; Jarosław Pakuszynski – wizualizacje, elektronika; Adam Stodolski – kontrabas oraz Mateusz Pawlus – klawisze.

Zespół znany jest w Polsce z występów na rodzimych festiwalach jazzowych, na których prezentował swoją płytę studyjną pt. Tangens Cotangens. Tego wieczoru postmodernistycznym wizualizacjom towarzyszył nurt muzyczny, który nosi miano hip hop jazzu. Organizatorem wydarzenia był Samorząd Narodowości Polskiej w XIII dzielnicy Budapesztu.

Márton Staszek Lázár

Ismét Magyarországon járt Stanisław Karczewski

Szeptember 12 - 13. között hivatalosan ismét Magyarországra látogatott Stanisław Karczewski, a Lengyel Szenátus elnöke. A Lengyel Szenátus elnöke, valamint a lengyel és magyar delegáció együtt érkezett a Rákoskeresztúri temetőbe, hogy megkoszorúzzák a lengyel hadisírokat.

A koszorúzáson jelen volt Roman Kowalski, a Lengyel Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Marcin Sokołowski konzul, Michał Andrukoniś követtanácsos, dr. Csúcs Lászlóné Halina, lengyel parlamenti szöszóló, dr. Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, valamint a magyarországi polónia képviselői.

Ijjas Anna

SZENTMISE JULIA KOZIOROWSKA ASSZONY EMLÉKÉRE ÚJPESTEN

Szeptember 18-án délután az Újpesti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat székhelyén szentmisét tartottak Julia Koziorowska asszony emlékére. A misét Krzysztof Grzelak atya, a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosa celebrálta népes közönség előtt.

A mise után Bodi Lajos művész működött közre hegedűn, elhangzott a Czarna Madonna, a Bogurodzica és az Ave Maria. Ezután Nagy Alicja osztotta

meg emlékeit az egybegyűltekkél Koziorowska Juliáról. Sokat találkoztak a Lengyel Templomban, együtt dolgoztak a lengyel önkormányzatban, mesélt Julia asszony életéről, családjáról, Krystyna lányáról, felelevenítette a közös emlékeket.

Befejezésül Illés Sári mesélt röviden a Krakói Ifjúsági Világtalálkozón szerzett felejthetetlen élményeiről. Ezek után az összegyűlt társaság az épület mögé vonult, ahol már várt mindenkit a sütemény és bor; a kötetlen beszélgetés és az emlékek felidézése pedig tovább folytatódott.

Ijjas Anna, fot. Priszler Gy.

A MAGYAR KORONAŐRÖK EGYESÜLETE ALAPÍTÁSÁNAK NEGYED SZÁZADOS ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTÉK

A Magyar Koronaőrök Egyesülete 2016. szeptember 17-én az Országos Széchényi Könyvtár nagytermében ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. Woth Imre, az Egyesület vezetője köszöntötte a megjelent vendégeket. Ünnepi beszédében elmondta, hogy: A Magyar Koronaőrök Egyesülete a rendszerváltás után, 1991. szeptember 19-én alapított egyesület, melynek célja a magyar Szent Korona őrzésére hivatott Koronaőr-ség hagyományainak megőrzése.

Vitéz József koronaőr főhadnagy – a Szent Korona menekítésében 1944 végén és 1945 tavaszán részt vett koronaőr törzsrőmester – a rendszerváltást követően elhatározta, hogy hosszú évtizedek után feléleszti a koronaőrséget. Így a Magyar Királyi Koronaőrség még élő 9 tagjával (többek között Kollát Ferencsel, Göndör Sándorral és Vaszari Józseffel) együtt 1991. szeptember 19-én megalapította a Magyar Koronaőrök Egyesületét, mely a magyar Koronaőr-ség történelmi és katonai hagyományainak őrzésére, ápolására szerveződött. Az alapító Vitéz József elszántsága mindenképp kellett ahhoz, hogy az egykori koronaőrök emléke előtt méltóképpen tiszteljen az utókor, és a háború utáni meghurcoltatásukat rehabilitáció, rendfokozatukban való posztumusz előléptetés kövesse.

Az 1909-ben rendszeresített tradicionális egyenruha szabásmintáinak felkutatása, az öltözetek, a csizmák újbóli elkészítése csak társadalmi szervezetek és magánszemélyek adományaiból valósulhatott meg. Ezek után az alapítás évében, az augusztusi budapesti Szent Jobb körmenet élén már ott lehetett négy, hagyományos egyenruhában díszelő egyesületi koronaőr.

1991 és 2011 között ez a koronaőrség eszméjét ápoló egyesület látta el a díszelő alakulat feladatait, országjáró missziót vállalva. Az Egyesület aktív szerepet vállalt a Honvéd Koronaőrség létrehozásáért folytatott munkálatokban, illetve létrehozásának szervezésében. Ezen feladatokat a Magyar Koronaőrök Egyesülete, vitéz Vitéz József alapító tag útmutatása és akarata szerint hajtotta végre. 2011-ben az Egyesület 20. évfordulójának ünnepségén, az Egyesület munkájáról a Honvéd Koronaőrség parancsnoka elismerően nyilatkozott.

A koronaőrség újbóli felállítása elképzelhetetlen lett volna a hagyományőrök nélkül, akik nem hagyták, hogy a múltba vesszen a Szent Korona őrzésének nemes hagyománya. A Magyar Koronaőrök Egye-

sületének tagjai komoly munkát végeztek: pénzüket és idejüket nem sajnálva elérték, hogy a rendszerváltást követő két évtizedben folyamatosan napirenden legyen a koronaőrség újbóli felállításának ügye. Ennek köszönhetően 2011. május 30-án a Magyar Honvédség állományába tartozó Honvéd Koronaőrség ünnepélyes keretek között 66 év után ismét átvette a Szent Korona őrzését. Mivel a honvéd koronaőrök felkészítésében a Magyar Koronaőrök Egyesülete is részt vett, törekedve a koronaőri erények továbbadására, ezért május 30-án az Országgházban, a jogfolytonosság okán ott lehettek a honvéd koronaőrök eskütételén is. Az Egyesület ezzel elvégezte alapításakor tett vállalását, hiszen – ahogy azt Vitéz József végakarataiban kívánta – a honvédség átvette a magyar nemzet szent jelvényeinek őrzését és védelmét.

A Honvéd Koronaőrség - a közhasználatban Koronaőrség - a magyar Szent Koronának és egyéb koronázási és országos jelvényeknek őrzésére felállított önálló katonai alakulat. 1464-ben alapították meg a magyar királyi koronaőri tisztséget. Ez az intézmény az évszázadok alatt, egészen 1945-ig fennállt. 1945 és 2011 között nem volt koronaőrség, hanem többek között a Rendőrséghez tartozó Köztársasági Őrezred látta el a protokolláris és őrzési feladatokat. Ugyanakkor a koronaőri hagyományok megőrzését, újraélesztését 1991 és 2011 között a Magyar Koronaőrök Egyesülete látta el. Az Egyesület aktív szerepet vállalt a Honvéd Koronaőrség létrehozásáért folytatott munkálatokban, illetve létrehozásának szervezésében. A 2011-ben

20 éves Egyesület ünnepségén, annak munkájáról a Honvéd Koronaőrség parancsnoka elismerően nyilatkozott.

A Honvéd Koronaőrség úgy, mint ahogy a Nemzeti Honvéd Díszzászlóalj és a Honvéd Palotaőrség is, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár 32. Nemzeti Honvéd Díszegység része. E három egységnek a díszegyenruhája is összhangban van. A Honvéd Koronaőrség fegyvernemi színe a skarlátvörös, a Honvéd Díszzászlóalj fehér színű, a Honvéd Palotaőrség ékítményei pedig palackzöld színűek, így a három szín együttesében a nemzeti színeink köszönnek vissza.

A Magyar Koronaőrök Egyesülete 2011-ben közösen vett részt a Krakóban megrendezett EU parlament elnökség átadás-átvétel alkalmából rendezett központi zarándoklaton is.

Az Egyesület neve Magyar Királyi Koronaőr Hagományőrző Egyesület névre változott.

Az ünnepségen dr. Csúcs Lászlóné Halina asszony, a magyar Parlament lengyel szószólója és Buskó András, az Országos Lengyel Önkormányzat Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottság tagja köszöntötte a Koronaőröket.

POLAKIA MAGAZIN

„ŚLUBUJEMY UCZYĆ SIĘ PILNIE...”

Uroczystość pasowania na ucznia
Szkolnego Punktu Konsultacyj-
nego w Budapeszcie

Ogłaszamy wszem i wobec, że 8 października byliśmy świadkami ślubowania sporej gromadki najmłodszych uczniów naszej szkoły! Wydarzenie to miało miejsce w Instytucie Polskim. Pierwszoklasistów na salę wprowadzili uroczysto starsi koledzy - członkowie zespołu „Polonez”.

Przed przystąpieniem do ślubowa-
nia zespół zachwycił zgromadzonych

wspaniałą wiązką tańców ludowych. Następnie przyszła pora na przedstawienie pierwszoklasistów, którzy popisali się bardzo ładną recytacją przygotowanych na tę okazję wierszy. Po popisach i ślubowaniu nastąpiło uroczyste pasowanie na ucznia. Na koniec były gratulacje, prezenty i... niespodzianka – teatrzyk kukielkowy przygotowany przez uczniów klasy III.

Tę bardzo sympatyczną uroczystość zakończył wspólny taniec - polonez w wykonaniu uczniów, rodziców i nauczycieli, których poprowadzili tancerze z zespołu „Polonez”.

A.P.

WYCIECZKA DO WISŁY

Nawet wśród naszych Polaków i Polonii jest cała masa ludzi, którzy Polskę poznają dopiero teraz, po długim pobycie na emigracji. Może to i lepiej, bo widzą, jak jest piękna, wspaniale rozwinięta gospodarczo i mogą się o niej z prawdziwą dumą wyrażać. Tak więc na wiadomość, że doskonale znana w naszym środowisku przewodnicząca samorządu XVIII dzielnicy, a wcześniej jeszcze długoletnia przewodnicząca Samorządu Stołecznego Katarzyna Balogh organizuje wycieczkę do Wisły i okolic w dniach od 6 do 9 października, zgłosiło się wielu chętnych, nie tylko Polaków, ale i Węgrów bardzo z nami zaprzyjaźnionych. I to jest dodatkowa atrakcja takich wycieczek. Lepiej się poznajemy wzajemnie, a ponadto zyskujemy sobie coraz więcej przyjaciół w kraju, który kiedyś tam wybraliśmy sobie, teraz na szczęście już dobrowolnie, na miejsce swego zamieszkania. W sumie było nas prawie 60 osób, w tym najmłodsza uczestniczka, prawdziwa „Maskotka” całej grupy, niespełna pięcioletnia wnuczka Kasi Balogh, Wiktoria.

Chyba nawet na Węgrzech nie znajdzie się ani jeden człowiek, który nie słyszałby o naszej chlubie w skokach narciarskich, Adamie Małysz, i o jego miejscowości rodzinnej. Sama Wisła oraz okolice to prawdziwe perełki Beskidu Śląskiego, o czym mogliśmy się teraz sami przekonać.

Zakwaterowani byliśmy w hotelu podobno dwugwiazdkowym „Kontakt”, ale spełniającym wymogi dobrego hotelu trzygwiazdkowego ze świetnym, bardzo urozmaiconym wyżywieniem. W programie były również zabiegi lecznicze z kąpielami, masażami wodnymi itd. w pięknym, nowoczesnym Hotelu Gołębiowski. Ale to jeszcze nie koniec atrakcji. Już drugiego dnia była wspaniała kolacja z muzyką. A więc można było nie tylko potańczyć, ale i pośpiewać. Raz śpiewali wszyscy Polacy, a po nich wszyscy Węgrzy, chociaż tym ostatnim wtórowali i Polacy. Niespodzianką dla nas był przyjazd znanego już nam muzyka, Tomasza Ciby i jego małżonki Celiny, która akurat wkrótce po północy obchodziła swoje urodziny, a więc zarówno jej, jak i wszystkim październikowym solenizantom i jubilatom życzyliśmy wielu lat w zdrowiu i szczęściu.

Jeszcze przed kolacją i w sobotę oprowadzał nas po Wisłę i okolicach tamtejszy przewodnik. Pokazał nam m.in. rodzinny dom mistrza Małysza, gdzie jeszcze żyją jego rodzice oraz obecny piękny dom państwa Małyszów, skocznię narciarską, Muzeum Narciarstwa i mnóstwo innych osobliwości Wisły i okolic. W Istebnej czekała nas jeszcze jedna niespodzianka. Starą góralską drewnianą chatę nieżyjącego już Jana Kawuloka pokazał w sposób mistrzowski jego wnuczek, młody kustosz Janusz Macoszko, który zaprezentował też grę na rozmaitych starych drewnianych góralskich instrumentach muzycznych, a którego mieliśmy szczęście już poznać na pierwszym balu polonijnym, zorganizowanym jeszcze na początku działalności Samorządu Stołecznego przez panią Ewę Rónay.

I chociaż pogoda się zepsuła, bo w sobotę po południu padał deszcz, to i tak odbył się przejazd wozami konnymi drogą Wisły Czarnej, a potem była kolacja i zabawa, kiedy przygrywała kapela góralska w Kolibie Czarne.

Ale wszystko, co dobre, szybko się kończy. W niedzielę trzeba było wracać. Żegnała nas ładna pogoda, a Węgry przywitały nas słońcem.

W imieniu wszystkich uczestników wycieczki dziękujemy Kasi Balogh organizatorce i również Samorządowi Polskiemu XI dzielnicy, który wspomógł finansowo cały wjazd.

Alicja Nagy, fot. B. Pál

Festiwal Gwarków w Tarnowskich Górach

W dniach od 7 do 11 września członkowie Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko – Węgierskiej z Békéscsaby wzięli udział w Festiwalu Gwarków, który corocznie w drugi weekend września odbywa się w Tarnowskich Górach. Dni Tarnogórskich Gwarków po raz pierwszy obchodzone były w 1957 r. Impreza nawiązuje do 1599r., kiedy to gród gwarków (gwarkami nazywano górników pracujących w kopalni srebra) uzyskał przywilej do urządzania „zabaw i komedji” podczas jarmarku w niedzielę po świętym Idzim. W ciągu kilkudziesięciu lat trwania Dni Tarnogórskich Gwarków impreza zmieniła swoje oblicze organizacyjne i programowe, jednak jeden element – uroczysty pochód, pozostał stałym fragmentem gwarkowego święta, takim, bez którego festiwal straciłby swój niepowtarzalny urok. W pochodzie prezentowana jest cała wielowiekowa historia miejscowości od XVI do XXI wieku. Ulicami Tarnowskich Gór przeszli Jerzy von Ansbach i Jan II Dolny – założyciele miasta, zobaczyli Rybkę – pierwszego gwarka, pierwszych mieszczan, burmistrzów, a także wojska szwedzkie, napoleońskie oraz króla Jana III Sobieskiego, który z husarią jechał przez Tarnowskie Góry pod Wiedeń. Zobaczyliśmy przedstawicieli organizacji cywilnych, uczniów, żołnierzy i policjantów. Członkowie naszego stowarzyszenia ubrani w historyczne i tradycyjne stroje węgierskie dumnie maszerowali ulicami miasta, wymachując węgierskimi i polskimi chorągiewkami. Byli wśród nas węgierscy chłopcy i mieszczanie, hrabiowie, księżęta w strojach z okresu księcia Istvána Bocskaiego, a nawet nadworny błazen. Po obu stronach ulicy zgromadzili się mieszkańcy miasta, którzy witali nas gromkimi brawami i przyjaznymi okrzykami. Dobrze było być Węgrem... u polskich przyjaciół. Podczas trwania festiwalu obejrzelśmy też znajdujące się w okolicy pamiątki historyczne, a wśród nich: Śląski Skansen, zamek w Będzinie, kopalnię srebra w Tarnowskich Górach, Muzeum Chleba. Złożyliśmy też pamiątkowe kwiaty w Katowicach, przed Międzynarodowym Ośrodkiem Kongresowym, gdzie w ubiegłym roku umieszczono dwujęzyczną tablicę, poświęconą dwóm bohaterom II wojny światowej – Józsefowi Antallowi seniorowi i Henrykowi Sławikowi. Wracaliśmy do Békéscsaby pełni pozytywnych wrażeń.

Małgorzata Leszkó

Numer, który trzymają Państwo w ręku jest JUBILEUSZOWY, to już 250. numer naszego czasopisma. „POLONIA WĘGIERSKA” zmieniała się przez te wszystkie lata, tak jak zmieniała się węgierska polonia. Poprosiliśmy redaktorów naczelnych naszego czasopisma, by przybliżyli nam jego historię. Pragniemy zaprosić Państwa na krótką wycieczkę w przeszłość.

ROZMOWA Z WIELOLETNIYM REDAKTOREM NACZELNYM "POLONII WĘGIERSKIEJ" KONRADEM SUTARSKIM

Ile lat pracował Pan jako redaktor naczelny „Polonii Węgierskiej”?

Jako redaktor naczelny miesięcznika „Polonia Węgierska (dla nas: PW) działałem od połowy roku 2009 do końca roku 2011. Objąłem to stanowisko w wyniku dość niespodziewanego ustąpienia Igi Zeiszky. W owym czasie pracowałem na stanowisku dyrektora Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii. Pomimo tego mogłem podjąć się jednocześnie pracy redakcyjnej, ponieważ znałem ten miesięcznik od podszewki. Jako przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Mniejszości Polskiej w latach 1995-99 i 2001-2007 byłem jednym ze współzałożycieli „Polonii Węgierskiej”. (Numer próbny wydaliśmy w grudniu 1995 roku, a numerowaną publikację rozpoczęliśmy w styczniu 1996 r., wtedy jeszcze pod tytułem „Magazyn Polonijny”.) Ponieważ przez cały czas pełnienia funkcji przewodniczącego OSMP byłem tzw. wydawcą odpowiedzialnym pisma, brałem czynny udział w działaniach mających na celu wypracowanie periodykowi odpowiedniego charakteru, aby stał się prawdziwą, wielostronną kroniką naszego życia polonijnego. Przez wszystkie lata współpracowałem z nim, znałem w Polsce wszystkich i wszystko, – nie było mi trudno wciąć lejce w swoje ręce.

Jak godził Pan swoją działalność literacką z pracą dziennikarską?

Twórczość literacką – od lat młodzieńczych poczynając – uprawiałem zawsze obok codziennej pracy zawodowej i poza pierwszym – poznańskim – okresem nigdy nie pisałem wiele, nie byłem pisarzem „notorycznym”. Pisarstwem literackim zajmowałem się dopiero po pracy. Dlatego uważałem się niejako za „poetę wieczornego”. Kiedy zatem podjąłem się pracy redakcyjnej, musiałem ją w rezultacie godzić raczej z pracą w muzeum. Pomocą stały się oczywiście wolne soboty i niedziele. Poza tym byłem już człowiekiem z wystarczająco dużym doświadczeniem i umiejętnością takiego podziału czasu, aby na termin zostało wykonane to, co na ów termin musiało zostać zrobione. Miałem, a i zorganizowałem sobie zresztą, do pomocy współpracowników w Budapeszcie oraz w terenie.

Co uważa Pan za swoje największe osiągnięcia jako redaktora naczelnego naszego polonijnego czasopisma?

W 2009 r. objąłem czasopismo mające na karku już czternaście lat istnienia. Było to zatem pismo dojrzałe. Nie chodziło więc o przeprowadzanie jakichś istotnych zmian strukturalnych. Za sukces uważam utrzymanie już istniejącego poziomu i współ-

pracę ze środowiskami polonijnymi możliwie całych Węgier. Jedyne na początku 2010 r. zmieniliśmy szatę graficzną okładki, która stała się chyba jeszcze bardziej elegancka, aniżeli wcześniej, ale to już zasługa w pierwszym rzędzie znanego i cenionego grafika – Andrása Keménya, którego poprosiłem o współpracę. Ważne było mi przy tym, podczas całego okresu pracy redakcyjnej, by nie ulegać presji żadnych osób, ani grup, które w przypadkach wzajemnych sporów pragnęły nieraz swoje racje publikować na łamach PW.

Co było największym wyzwaniem dla Pana w tamtym okresie?

Całe moje życie było wielobarwne, nawet i teraz – po tylu dziesiątkach lat – nadal jest takie. Co jakiś czas podejmowałem się zadań nowego rodzaju, bo sytuacje tak je rodziły i one stawały się coraz to nowymi wyzwaniami. Tak było jeszcze w Polsce, a w jeszcze większym stopniu potem, na Węgrzech. Nowym wyzwaniem była – pomimo posiadanego doświadczenia i wieloletniej współpracy z różnymi czasopismami – również praca na stanowisku redaktora naczelnego (wszak bądź co bądź nie byłem zawodowym dziennikarzem). Wydaje mi się, że jednak i temu wyzwaniu sprostałem.

Rozmowę tę chciałbym zakończyć dwiema ważnymi uwagami. Z jednej strony pragnę wspomnieć o pierwszym redaktorze naczelnym – Dávidzie Csabie, którego – od 30 października 2014 r. – już wśród nas nie ma. Był on naszym jedynym redaktorem nie Polakiem, a Węgrem, a właściwie węgierskim Ormianinem, jednak spolonizowanym dzięki paroletniemu pobytowi w Polsce, dzięki urodzonym tam z polskiej żony dzieciom, a także dzięki temu, że umiłował Kraków, miasto Stanisława Wyspiańskiego. Opisał on zresztą tę miłość w wydanym już na Węgrzech tomie „A város és költője” (Miasto i jego poeta), a przy tym przełożył na język węgierski dwa dramaty

Wyspiańskiego: „Wesele” oraz „Wyzwolenie” (nie mówiąc już o dokonanych przez niego także innych przekładach literackich). Dávid Csaba był świetnym dziennikarzem i pisarzem o indywidualnie emocjonalnym zabarwieniu językowym. Najważniejsze jednak, że był to człowiek – także jako dziennikarz – szczerzy i uczciwy, wielkiego formatu. Druga moja uwaga dotyczy całokształtu pisma, z którym byłem w różny sposób związany przez większą część jego dotychczasowego żywota. Ogromnie cieszę się, że PW przezwyciężając wszelkie trudności niektórych lat działa dobrze, posiadając do dnia dzisiejszego estetyczną, przyciągającą czytelnika szatę zewnętrzną i że ktoś, kto będzie chciał prześledzić historię Polonii na Węgrzech, nie będzie mógł tego dokonać bez wnikliwej analizy tematycznej tego periodyku. Dlatego gratuluję z całego serca obecnej Redaktor Naczelnej – pani Agnieszce Janiec-Nyitrai – i całemu Zespołowi Redakcyjnemu dościsła do pięknego, jubileuszowego dwieście pięćdziesiątego numeru.

Dziękujemy za rozmowę.

ROZMOWA Z REDAKTOR NACZELNĄ "POLONII WĘGIERSKIEJ" ALICJĄ NAGY

Jak zaczęła się Pani praca na stanowisku redaktor naczelnej „Polonii Węgierskiej” i jak przebiegała?

Na początku 1997 r. Ogólnokrajowy i Stołeczny Samorząd Mniejszości Polskiej na Węgrzech ogłosiły konkurs na stanowisko redaktora naczelnego miesięcznika polskiego na Węgrzech, finansowanego przez Fundację ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych na Węgrzech. Zdecydowaną większością głosów wygrałam go spośród pięciu kandydatów, przedstawiając koncepcję pisma, która spodobała się jury konkursowemu. I tak w kwietniu 1997 r. rozpoczęłam swoją pracę, dobierając sobie znakomity zespół, ale oczywiście każdy autor piszący o tematyce polsko-węgierskiej był przez nas mile widziany. Nie zapomnijmy jednak, że były to dopiero początki działalności samorządowej, a więc i polonijnej. Autorką tytułu stała się Monika Molnár, przewodnicząca Stowarzyszenia św. Wojciecha. Pragnęliśmy stworzyć pismo na coraz wyższym poziomie intelektualnym i graficznym, mające własne oblicze. Były w nim nie tylko informacje bieżące, ale także wartościowa literatura polska (aby zachęcić Polonię,

głównie młode pokolenie, do czytania), wgląd w świat polskiej sztuki, muzyki, ponieważ nie mieliśmy dostępu do polskiej telewizji. Aby się wzajemnie poznać wprowadziliśmy rubrykę „Jak się zaczęło”. Długo bym mogła wymieniać, co robiliśmy. Jedno jest pewne, że niezależny ośrodek studiów społecznych, który oceniał pisma mniejszościowe, wydał nam bardzo dobrą opinię. Również na Forum Mediów Polonijnych w 1998 r. uzyskaliśmy wysokie notowania wśród prasy polonijnej na świecie.

W sumie wydaliśmy 26 numerów i numery dla dzieci i młodzieży. Warto tu wspomnieć, że kosztem „Polonii Węgierskiej” finansowaliśmy również kwartalnik PSK im. J. Bema „Głos Polonii”, na co musieliśmy uzyskać specjalną zgodę Fundacji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych na Węgrzech.

Jakie są Pani najpiękniejsze wspomnienia z tego okresu?

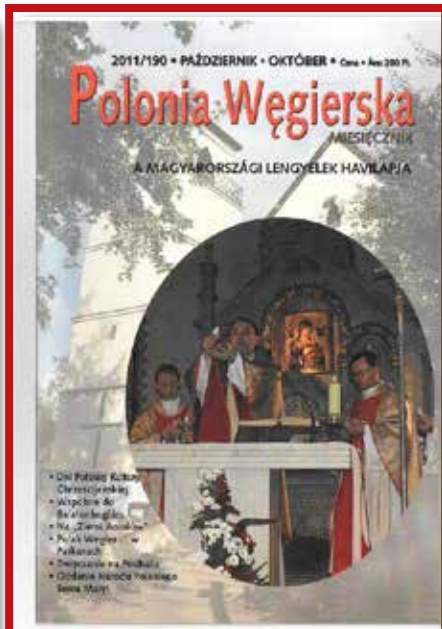
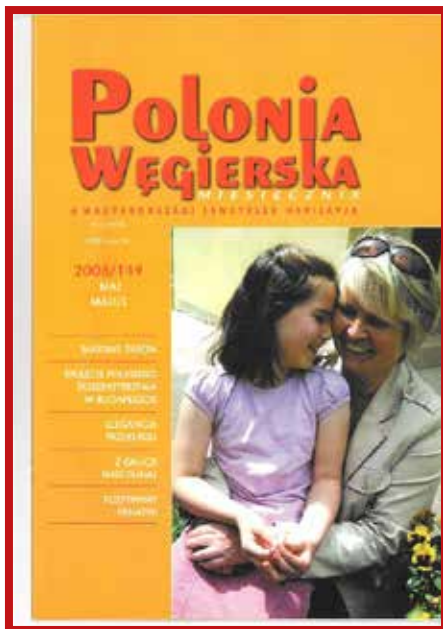

Na pewno niezwykła atmosfera w pracy. Przez ponad rok pracowaliśmy z całym zespołem w mieszkaniu naszego grafika Krzysztofa Duckiego. Właściwie rozumieliśmy się prawie bez słów. Każdy wiedział, za co jest odpowiedzialny. Nikt nigdy nie zawiódł.

Jaką rolę według Pani powinny odgrywać pisma polonijne w dzisiejszych czasach?

Mamy powszechny dostęp do internetu, do telewizji polskiej, dzieci mogą się uczyć języka polskiego, często organizowane są przez poszczególne samorządy wycieczki do Polski, obchodzone rozmaite uroczystości itd. Pozostaje zatem jakby kronika tego wszystkiego i prezentacja wybitnych przedstawicieli naszego środowiska, abyśmy się lepiej mogli poznać.

Dziękujemy za rozmowę.

ROZMOWA Z REDAKTOR NACZELNĄ "POLONII WĘGIERSKIEJ" KATARZYNA DESBORDES - KORCSEV

Co było dla Pani najciekawsze w pracy na stanowisku redaktor naczelnej "Polonii Węgierskiej"?

Najważniejszym było osobiste poznanie wielu mądrych i bardzo zaangażowanych osób. Najciekawszym - gazeta "od kuchni".

Jak ocenia Pani z perspektywy czasu swoje działania?

Od "moich działań" w PW minęło już dużo czasu, a ja nadal spotykam się z pozytywną oceną tamtych numerów gazety. To fantastyczne uczucie! I pokazuje, że obrany kierunek był właściwym.

Jaką widzi Pani przyszłość dla mediów polonijnych na Węgrzech?

Współczesne media, także te polonijne, podzielić należy na dwie grupy: tradycyjne i internetowe. Zasadnicza różnica między nimi wynika z wykorzystywanej techniki, a co za tym idzie, czasu, jaki potrzebny jest, aby przygotowana informacja dotarła do adresata. Dlatego, moim zdaniem, polonijne media w internecie powinny

skupić się na informowaniu o tym, co będzie, tradycyjne, myślę tutaj szczególnie o PW, na skrupulatnym kronikowaniu tego, co było. Oba zadania są jednakowo ważne.

Zajmuje się Pani teraz pracą na rzecz dzieci i młodzieży. Jest Pani autorką m. in. podręczników dla dzieci uczęszczających do Polskiej Szkoły. W jaki sposób według Pani można dziś mobilizować najmłodsze pokolenie do włączenia się w życie naszej polonijnej społeczności?

My, jako rodzice drugiego, czy trzeciego pokolenia Polaków na Węgrzech, musimy ułatwić naszym dzieciom odnalezienie się w mieszanej rzeczywistości, w której przyszło im żyć, z którą muszą zmierzać się każdego dnia. Dla nas, dorosłych, przynależność do Polonii jest wyborem, dla nich przeznaczeniem.

Norwid napisał kiedyś, że "aby mierzyć drogę przyszłą, trzeba wiedzieć, skąd się wyszło". Wydaje mi się, że dzieci instynktownie garną się do poznania swoich korzeni i nie trzeba ich jakoś specjalnie zachęcać. My dorośli musimy "tylko" podjąć się wszystkich dodatkowych zadań, jakie się z tym wiąże. Myślę tu przede wszystkim o regularnym uczestniczeniu w zajęciach polskiej szkoły, bo z własnego doświadczenia widzę, że przynależność do grupy rówieśniczej, która ma podobne zaplecze rodzinne, bardzo pomaga dzieciom polonijnym. Stąd już później tylko mały krok do "włączenia się w życie Polonii". Krótko mówiąc nie dzieci są dla dorosłej Polonii, tylko dorosła Polonia dla dzieci - w naszym własnym interesie.

Dziękujemy za rozmowę.

ROZMOWA Z OBECNĄ REDAKTOR NACZELNĄ "POLONII WĘGIERSKIEJ" AGNIESZKĄ JANIEC-NYITRAI

Pracuje Pani już ponad cztery lata na stanowisku redaktor naczelnej „Polonii Węgierskiej”. Jak może Pani ocenić te kilka lat?

Współpracę z „Polonią Węgierską” rozpoczęłam w lipcu 2012 roku numerem 199. To już mój 51. numer, wydaliśmy też siedem numerów tematycznych, poświęconych m. in. Derenkowi, wyborom samorządowym, polskimi tradycjom bożonarodzeniowym, Szkole Polskiej na Węgrzech, czyli w sumie prawie 60 numerów. Muszę podkreślić, że współpraca z przewodniczącymi OSP – najpierw z p. Haliną Csúcs, a teraz z p. Ewą Rónay oraz z kierownikiem Urzędu OSP Balázsem Lapisem, a wcześniej z kierownik Urzędu Erzsébet Podlussányi zawsze układała się bardzo dobrze. Obie Panie – H. Csúcs i E. Rónay – są doświadczonymi działaczkami polonijnymi i służyły mi zawsze radą i pomocą. A początki nie były łatwe, bardzo pomogła mi świetna dziennikarka Bożena Bogdańska Szadai, stale współpracującą z naszym czasopiśmie.

Liczba naszych czytelników z Węgier, ale także z Polski, wciąż rośnie, rośnie także ilość wejść na stronę www.polonia.hu, gdzie w formacie pdf są dostępne archiwalne numery naszego czasopisma <http://polonia.hu/index.php/pl/polonia-węgierska/58>. Zapewne jest to zasługa naszych współpracowników i autorów, którzy publikują na łamach PW, spośród których szczególnie chciałabym podziękować Renacie Winerowicz-Papp, Gáborowi Bubenkó, Dénesowi Fekete, Annie Ijjas, Małgorzacie Leszkó, Dorocie Várnai, Edit Sárközi, Małgorzacie Soboltyński, Monice Molnár, Asi Priszler, Andrasowi Buskó, Ewie Modrzejewskiej i wujkowi Jarkowi, bez których nasz miesięcznik na pewno nie byłby tak bogaty i różnorodny. Oczywiście ważna jest także strona finansowa – wsparcie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Senatu RP, poszczególnych Samorządów Narodowości Polskiej i polonijnych organizacji to wyraźny znak, że to, co robimy spotyka się z pozytywnym przyjęciem i nasze wysiłki są doceniane. Wsparcie finansowe i logistyczne co miesiąc otrzymujemy także od Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego.

Co jest dla redakcji „Polonii Węgierskiej” najważniejsze?

Jeśli chodzi o merytoryczną stronę czasopisma – oczywiście priorytetowe są artykuły przybliżające działalność Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego. Osobne rubryki mają Szkoła Polska działająca przy OSP, a także Polski Instytut Badawczy i Muzeum. Bardzo zależy nam, aby w „Polonii Węgierskiej” pojawiały się także informacje o działalności samorządów i organizacji polonijnych nie tylko z Budapesztu, zamieszczamy regularnie artykuły od naszych współpracowników z Miskolca, Veszprém, Békéscsaby, Szögliget... W naszym czasopiśmie zawsze znajdzie

się miejsce także na artykuły poświęcone wydarzeniom kulturalnym organizowanym przez Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha, PSK im. J. Bema czy też „Polonię Nową”. Oczywiście przynosimy także informacje o działalności Ambasady RP na Węgrzech, a także Instytutu Polskiego, osobną stronę ma rzecznik polski w węgierskim Zgromadzeniu Narodowym pani Halina Csúcs, informujemy także o działalności Stołecznego Samorządu Polskiego. Ważna jest dla nas również polonijna młodzież, stąd zrodziła się rubryka „Czym skorupka za młodu nasiąknie”, prezentująca wywiady z absolwentami Szkoły Polskiej. Nie sposób również pominąć Polską Parafię, stąd rubryka „Dla duszy”, w której proboszcz polskiej parafii pisze o sprawach uniwersalnych, ale jednocześnie aktualnych. Chcemy prezentować wszystkie wartościowe, ważne inicjatywy, stać się swoistym kalejdoskopem wydarzeń w naszej polonijnej społeczności. Na prośbę naszych czytelników wprowadziliśmy także rubrykę „Wujek Jarek gotuje”, która cieszy się wielką popularnością. Podobnie chwilę wytchnienia w polonijnym życiu stanowi rubryka „Refleksje”, mająca raczej literacki charakter i poruszająca sprawy związane nie tylko z polonijnymi aktualnościami.

Niedawno teksty z tej rubryki ukazały się w formie książkowej jako „Wspólna grupa krwi. 56 przystanków na polsko-węgierskich drogach”. Mogłaby Pani coś więcej opowiedzieć o tej publikacji?

Jak napisałam we wstępie: „Książka ta jest pokłosiem mojej czteroletniej przygody z miesięcznikiem „POLONIA WĘGIERSKA”. Ten zbiór, który starałam się okiełznać dzieląc na kilka rozdziałów tematycznych, jest jak każdy czterolatek – ciekawy świata, ufny, zmieniający tematy jak rękawiczki, coś już rozumiejący, logicznie myślący, ale wciąż poddający się gwałtownym emocjom, przeżywający świat aż za bardzo, na każde zawołanie gotowy zerwać się z krzesła i pobiec w nieznaną. Te krótkie eseje, rozważania, myśli są właśnie takie, czteroletnie. Są świadectwem wspaniałej przygody, którą dane mi jest przeżywać na tej bliskiej węgierskiej ziemi, tak bliskiej, i tak dalekiej, tak przejmująco nieznanej, ale przecież już mojej. Pierwszy rozdział poświęcony jest właśnie fenomenowi przyjaźni polsko-węgierskiej, który starałam się pokazać w sposób nieszablonowy. Nawiązuje do niego drugi rozdział, w którym głównym tematem są powiązania polsko-węgierskie. Trzeci rozdział przynosi rozmyślenia na temat Derenku, starej, nieistniejącej już polskiej wsi na Węgrzech, kolebki polskości. Czwarty rozdział jest swego rodzaju powrotem do Polski, do polskiej tematyki, polskiej kultury, polskiego ducha. W piątym rozdziale istotna zdaje się być szersza, środkowoeuropejska perspektywa, tak bliska mojemu sercu, ponieważ i czeska, i słowacka kultura są dla mnie źródłem trwałej, choć może niewidocznej inspiracji. Ostatni, szósty rozdział jest chyba najbardziej uniwersalny, bo można go odczytywać na wielu poziomach i z pomocą różnych kluczy interpretacyjnych.” Chciałabym szczególnie podziękować w tym miejscu nieocenionemu tłumaczowi Szabolcsowi Sutarskiemu, który jest także stałym współpracownikiem „Polonii Węgierskiej” i który przetłumaczył te z punktu widzenia językowego nie zawsze łatwe teksty. To już w sumie moja czwarta książka, ale pozostałe – naukowe (pracuję na Wydziale Sławiściecznym Uniwersytetu im. L. Eötvösa w Budapeszcie) są w inny sposób bliskie mojemu sercu.

Dziękujemy za rozmowę.

Szilasi Alex nagy sikerű koncertje a Bem Klubban

Szilasi Alex zongoraművész adott nagy sikerű és teltházas koncertet október 8-án 17.00 órakor a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület színhelyén, az egyesület tulajdonában álló zongora felújításának alkalmából.

A rendezvényen jelen volt többek között Marcin Sokołowski konzul, Michał Andrukoni diplomáciai ügyvivő feleségével, dr. Csúcs Lászlóné Halina parlamenti szószóló, Abrusán Györgyné Jadwiga, Belváros-Lipótváros Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke, valamint dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. Jelen voltak az V. kerületi Önkormányzat képviselői, köztük Wohlmüt István, az önkormányzat kulturális tanácsadója, valamint a Bem József Egyesület tagjai, magyar és lengyel barátok, ismerősök.

Október 6-ra való tekintettel, mivel az 1848-49-es szabadságharcban lengyel alakulatok is részt vettek, Liszt Ferenc Funerailles című műve nyitotta az estét. Elhangzott Liszt Ferenc A vihar, valamint Fryderyk Chopin h-moll mazurkája az opus 33-as sorozatból és szintén Chopintól az Andante spianato nagy polonéz opus 22.

A magyar-lengyel barátság ápolása és fejlesztése kapcsán Eugeniusz Korek elnök – a Lengyel Állami Mennica által hitelesített - egyesületi emlékmédálokat adott át Szilasi Alex-

nek és Wohlmüt Istvánnak.

A Bem József Lengyel Kulturális Egyesület tulajdonában álló zongora felújítása az V. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat erőfeszítésének köszönhetően, illetve a Belváros-Lipótváros Önkormányzatának anyagi támogatásával jött létre, a felújítást pedig Szilasi Alex kezdeményezte.

– Lengyelországban egy olyan hangszerkészítő kezéből származik ez a zongora, ami köthető Paderewskihez és más nagy nevű lengyel zongoristákhoz, tehát ha ezekből egy darab itt megfordul Budapesten, akkor azt mindenképp meg kell menteni – mondta Szilasi Alex a koncert után. – Sikerrel lezárult ez a kezdeményezés, és ma mindenki meggyőződhetett arról, hogy ez a hangszer valamikor milyen nagyszerű volt, és most újra az eredeti képességekkel rendelkezik és további harminc-nyegen évig működni fog.

A zongorát az 1930-as években készítették a varsói Jan Kerntopf és Fia zongoragyárban és számos kiváló művész játszott rajta – többek között H. Bauer, B.M. Domaniewski, A.N. Essipowa, J. Hoffman, A. Kałski, H. Melcer, A. Michałowski, A. Reisenauer, I.J. Paderewski., P.Schlöcker, A. Szumowska, R. Strobi, J.Słowiński, J. Turczyński, J. Wieniawski és W. Wiślicki.

A koncert támogatói a Belváros-Lipótváros Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat, a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

Ijjas Anna, fot. IA, M. Filó

Stypendium w Polsce

W zeszłym roku otrzymałam polonijne stypendium im. Gracji Kerényi. Stypendium to zostało mi ufundowane przez Stołeczny Samorząd Polski. Po otrzymaniu go od razu wiedziałam, na co je przeznaczę.

Gram na flecie poprzecznym już dziewięć lat, od roku jestem uczennicą budapeszteńskiego liceum muzycznego. W naszej szkole bardzo ważne i cenne jest zdobywanie umiejętności również podczas wakacji. Dlatego też często uczestniczymy w letnich kursach interpretacji muzycznych. Do tej pory brałam udział tylko w węgierskich kursach muzycznych. Podczas tegorocznych wakacji za namową mojej mamy postanowiłam udać się troszkę dalej, do Polski, do przepięknego miasta Szczecinka, gdzie od wielu lat odbywają się bardzo znane i lubiane przez uczestników letnie warsztaty fletowe.

Kurs trwał cały tydzień. Profesorowie, którzy nas uczyli, to wspaniali muzycy, koncertujący na całym świecie. Ja miałam przyjemność pracować z Profesorem Wiesławem Surulo, wykładowcą Krakowskiej Akademii Muzycznej, który podczas codziennych lekcji pomógł mi zrozumieć wiele tajemnic gry na flecie i zainspirował do dalszej pracy. Ponadto mieliśmy możliwość uczestniczenia w lekcjach otwartych, wspaniałych koncertach wykładowców oraz zajęciach w zespołach kameralnych. Uwieńczeniem pracowitego tygodnia był wspólny koncert uczestników, podczas którego występowałam również i ja.

Atmosfera podczas tego tygodnia była bardzo ciepła i przyjacielska, dlatego też udało mi się pozyskać wielu nowych polskich przyjaciół o podobnych zainteresowaniach. Wieczorne spacerzy z nimi pozwoliły mi także poznać i podziwiać piękno Pojezierza Drawskiego. Tak więc były to naprawdę wspaniałe wakacje! Jestem pewna, że do Szczecinka powrócę jeszcze nie raz.

Júlia Deák

"A FEHÉR SAS KÖTELEZ" – INTERJÚ BÚS BALÁZSSAL, ÓBUDA-BÉKÁSMEGYER POLGÁRMESTERÉVEL

Szeptember 11-én került sor a Boldog Jerzy Popiełuszko emlékpark átadására és megszentelésére a III. kerületi Kövi Szűz Mária templom mellett. Ebből az alkalomból kérdeztük Bús Balázs polgármestert az ünnepről és a lengyel-széghöz fűződő kapcsolatáról.

Hogy fogant meg az ötlet, hogy Boldog Jerzy Popiełuszko atyáról nevezzenek el teret a kerületben?

A szabadság mindennapjaink számára már teljesen természetes, azonban a generációkban élénken él még az időszak, amikor az Istenhit tagadása a kommunista hatalom egyik alaptézise volt. Bajcsy Lajos atyának és Molnár Imrének köszönhetem, hogy megismertem azoknak a nagyszerű lengyel embereknek a történetét, akik a kommunizmus koporsójába bevették a szegeket. Tetteik felidézése azért is a feladatunk, mivel szellemük és igazságuk a mai napig élő és időszzerű: „Meg kell őrizni az embernek a méltóságát, hogy több lehessen a jó és legyőzhesse a rosszat, ehhez belül szabadnak kell maradni, még akkor is, ha le akarják igázni, együtt maradni az élet minden terén. Mint Isten gyermekei nem lehetünk rabszolgák. Mi, Istennek gyermekei a szabadság örökösei vagyunk.” Popiełuszko atya ezen gondolatai minden időben, minden rendszerben aktuálisak és utat mutatnak az ember számára.

Przedstawiamy Państwu fragment przemówienia Balázsa Búsa, które zostało wygłoszone w dniu odsłonięcia miejsca pamięci bł. J. Popiełuszki w dzielnicy Óbuda.

Szanowny Panie Ministrze, czcigodny Księżu Biskupie, Panie Burmistrzu, Panie Ambasadorze, szanowni goście z Polski i wszyscy obecni!

Serdecznie witam Państwa w dniu odpustu Matki Boskiej Kamiennej oraz na dzisiejszych uroczystościach. Szczególną radością jest dla mnie to, że w dniu święta Matki Węgrów możemy odsłonić miejsce pamięci Jerzego Popiełuszki.

Szanowni Państwo, z pewnością wszyscy wiedzą, że polski Kościół Katolicki i Solidarność odznaczały się szczególną siłą i zajmowały szczególne miejsce w krajach za żelazną kurtyną. Ksiądz Popiełuszko powiedział: „Solidarność tak szybko zadziwiła świat, bo walczyła nie przemocą, a klęcząc na kolanach z różańcem w rękę”.

Kościół i ruch, który się wokół niego wytworzył, formował ludzkie losy w latach przed transformacją, i to nie tylko w Polsce. Właśnie dlatego proszę pozwolić, że podzielę się z Państwem kilkoma osobistymi wspomnieniami o tym, co dla mnie oznaczał przykład księdza Popiełuszki i łagodna, ale zdecydowana postawa Kościoła.

A III. kerület akár a „leglengyelebb” kerület elnevezést is megkaphatná. Itt található a Katyni mártírok emlékműve, Lokietek Erzsébet királyné emlékhelye, de itt lett díszpolgár Kerényi Grácia költőnő, műfordító, irodalmár is. Minek tudható be ez az elköteleződés a lengyelség és a lengyel-magyar barátság iránt?

Édesapám egész életében viselte a lengyel-magyar barátság jelvényét. Otthon nem beszélt róla, de érezhetően jelen volt az életében a „lengyel-szeretet”. 18 évesen jutottam el először Lengyelországba. Bajcsy Lajos atya szervezett częstochowai zárandoklatot. Az ott megélt élményeim egy életre meghatározták a sorsom. Az a közösségi és hitbéli élmény tudatosította bennem, hogy lehet a hatalomnak nemet mondani. Ezt a felismerést Lengyelországnak és a lengyeleknek köszönhetem. Azóta a mindennapjaim szerves részévé vált Lengyelország. Megfelekedni sem tudnék róla, hiszen az irodámban naponta látom Óbuda címerét és benne a lengyel fehér sast, mely Lokietek (Piast) Erzsébet házassága révén került Magyarországra és a kerület címerébe. A kerület lengyel történelem iránti elköteleződésének bizonyítéka az évente megrendezésre kerülő történelmi verseny. Ennek köszönhetően a kerületi gimnazisták többet tudnak Lengyelországról mint más kerületek tanulói. Varsó-Bemowo kerületével olyan aktív testvérvárosi kapcsolatot sikerült kialakítani, ami nemcsak a lengyel-magyar barátság beszédes szimbóluma, hanem gyakorlati megvalósítása is.

Mit szeret Lengyelországban?

A lengyeleket. Hihetetlen az a transzcendentális kötődés ami a lengyeleket és a magyarokat jellemzi. A kerületbe érkező lengyel delegációkban gyakran új emberek is felbukkannak. Nem volt még olyan eset, hogy az idegenekkel szemben meglévő természetes távolságtartás 10 percnél tovább tartson. Olyan Isteni kegy ez, mely csak a magyaroknak és lengyeleknek adatott meg. Az ilyen körülmények között végzett munka olyan érzelmi feltöltődést ad, mely kárpótol minden fáradtságért és verejtékért.

Köszönöm szépen.

Nyitrai Zoltán

W 1984 roku, kiedy miałem 18 lat, byłem pierwszy raz w Polsce na pielgrzymce. Kształtowanie się mojej politycznej świadomości wiąże się jednoznacznie z tym wydarzeniem, bo to właśnie Polacy pokazali mi, że można przeciwstawić się władzy.

Polski przykład był dla nas, ludzi młodych, ważny także dlatego, bo po '56 roku systemowi Kádára udało się złamać społeczeństwo węgierskie i Kościół Katolicki, w związku z czym Kościół na Węgrzech nie mógł pełnić takiej roli, jak w Polsce, gdzie - można powiedzieć - równolegle zaistniała wolność i miłość.

Rola społeczna polskiego Kościoła była bardzo silna, krąg wiernych – na przekór partii komunistycznej – rozszerzył się na młodzież i robotników. Jeżeli można wierzyć filmowi o Lechu Wałęsie, to i oficer bezpieczeństwa padł na kolana na mszy św. celebrowanej przez papieża Jana Pawła II w czasie jego pierwszej wizyty w Polsce.

Przybycie papieża Jana Pawła II „było prawdziwym szokiem dla wielu członków partii” – mówił w 1979 roku pierwszy sekretarz Edward Gierek. W mig zaczęło maleć znaczenie partii i ideologicznego wychowania. Solidarność, jako organizacja robotnicza, nigdy nie odwróciła się od Kościoła, i to było dla ludzi niezwykle ważne. Czuli, że mają za sobą tak charyzmatyczne osoby, jak papież Jan Paweł II, kardynał Wyszyński czy ksiądz Jerzy Popiełuszko.

Ścisła więź między Solidarnością i Kościołem dawała poczucie bezpieczeństwa robotnikom, rodzinom, młodzieży, dlatego też ich przywódcy mogą być dla nas przykładem do dnia dzisiejszego.

Mimo że w prasie węgierskiej nie było żadnych informacji, wieść o strasznym mordzie dokonanym na ks. J. Popiełuszcze szybko do nas dotarła. Tamás Molnár jako pierwszy zareagował na tę wiadomość właśnie tu, w Óbudzie, kiedy 20 października 1985 roku wraz z „grupą artystyczną” INCONNU zorganizował spotkanie ku czci ks. Popiełuszki w swoim mieszkaniu, nazywanym Arteria Galéria, znajdującym się przy ulicy Lajos 142. Na tym spotkaniu byłem osobiście, dzięki mojemu przyjacielowi Imremu Molnarowi, któremu do dzisiejszego dnia jestem za to wdzięczny.

Różaniec złożony z kamieni naprzeciwko kościoła Matki Boskiej Kamiennej przypomina nam o męczeństwie ks. Popiełuszki. Chociaż coraz mniej ludzi o nim pamięta, naszym obowiązkiem jest mówić o nim, przypominać go, tak jak to czynią te kamienie położone tu ręką rzeźbiarza Istvána Fáskertiego.

Dla nas wolność jest już naturalną częścią codzienności, ale w sercach mamy pamięć tych trudnych czasów, kiedy zaprzeczanie Boga było jednym z głównych założeń uzbrojonej władzy. Jestem wdzięczny losowi, że w tych czasach ks. Lajos Bajcsy podtrzymywał w nas nadzieję organizując pielgrzymki do Polski.

Dzięki Imremu Molnarowi, że pokazał nam drugie oblicze Polski lat '80. Tych ludzi, którzy wbijali gwoździe do trumny komunizmu. Ks. Popiełuszko, kardynał Stefan Wyszyński i św. papież Jan Paweł II byli pierwszymi wśród pierwszych w tamtych czasach. Przypomnienie ich czynów jest tym bardziej aktualne, że w Europie Wschodniej ludzie mają zupełnie inne doświadczenia w związku z działalnością lewicy, niż na przykład w Ameryce Południowej.

Dzięki tym, do których słowa męczennika docierały szczególnie, zachował się zapis ostatniej mowy ks. Popiełuszki. Proszę pozwolić, że zwrócę uwagę na najważniejszą myśl w niej poruszoną:

Trzeba zachować człowieczeństwo, aby więcej było dobra, i dobro zwyciężało zło, do tego musimy zachować wewnętrzną wolność, nawet wtedy, gdy chcą nas zniewolić, trzeba pozostać razem we wszystkich obszarach życia. Jako dzieci Boże nie możemy być niewolnikami. My dzieci Boże, jesteście spakobiercami wolności.

Zdania te są dziś tak samo aktualne, jak kiedyś.

Jestem przekonany, że dopóki Polska i Kościół dają nam takich wspaniałych ludzi, nie zginie Polska i nie zginie Europa.

Dziękuję za uwagę.

„CÉLOZD MEG A HOLDAT, NEM BAJ, HA NEM ÉRED EL, AKKOR IS A CSILLAGOK KÖZÉ JUTSZ!” Interjú KOZÁK DANUTÁVAL

Kozák Danuta ötszörös olimpiai bajnok, tizenegyszeres világbajnok, tizennégyszeres Európa-bajnok kajakozó. A 2016-os riói ötkarikás játékokon három aranyérmert nyert – egyesben, kettesben és négyesben is győzött ötszáz méteren. Ez történelmi siker, hiszen rajta kívül csak ketten tudtak eddig véghezvinni hasonló eredményt a sportág történetében. Danuta magyar és lengyel szülők gyermekeként él Budapesten. Az olimpiai bajnoknőt telefonon értük el és lengyelségéről, példaképekről beszélgettünk.

Először is szeretnék gratulálni a 2016-os riói olimpián elért három aranyérmedhez, valamint a többi kiemelkedő sportsikeredhez. Magyarországon született, magyar apa és lengyel anya gyermekeként. Mit jelent számodra ez a kettős identitás?

Kicsit elszakadtam a lengyel gyökerektől, de bátyámat, aki Lengyelországban dolgozik, vagy a lengyel rokonokat gyakran látogatom. A versenysport miatt a családom messze van, de ettől függetlenül, ha lengyelül beszélnek az utcán, felkapom a fejem. Magyarországon többen ismernek, mint Lengyelországban. A lengyel sportolókkal is szoktam beszélgetni a versenyek alatt.

Hogyan befolyásolta az életutadat, a sportsikereidet az, hogy lengyel vagy?

Mivel Magyarországon kezdtem sportolni, a sportsikerek inkább Magyarországhoz, mintsem Lengyelországhoz kötnek. Bár a génállományom egyik részét anyumtól örököltem.

2013 januárjától az Újpesti SE színeiben sportolsz, valamint a riói olimpia után Újpest diszpolgárává avattak. Mit jelent számodra ez az elismerés?

Megtiszteltetés volt átvenni a címet és örültem, hogy elismertek. Ez másfajta elismerés, mint a sportsikerek.

Élsportolóként sokak számára példakép vagy. Mit üzennél elsősorban a magyarországi lengyelségnek?

Kozák Danuta: „Polak, Węgier dwa bratanki, i do szabli, i do szklanki”. Fontosnak tartom, hogy a lengyel és a magyar egyaránt megtalálja a kapcsolatot egymás között.

Ha már a példaképeknél tartunk, van lengyel vagy magyar sportoló példaképed?

Nincsen, inkább több sportoló egy-egy tulajdonságát ragadnám ki.

Van-e valamilyen mottó és üzenet valamit a fiataloknak?

Kedvenc mondásom: „Célozd meg a Holdat, nem baj, ha nem éred el, akkor is a csillagok közé jutsz.” A fiataloknak pedig azt üzenem, próbálják meg megvalósítani az álmaikat.

Köszönöm az interjút és kiváló eredményeket, valamint sok sikert kívánok a továbbiakban!

Ijjas Anna, fot. SITA/AP

CZAS MIŁOSIERDZIA

Dobiega końca Nadzwyczajny Rok Święty – Rok Miłosierdzia. Oficjalne zamknięcie nastąpi w uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. W tym czasie słowo „miłosierdzie” i pokrewne odmieniano na całym świecie przez wszystkie przypadki tysiące razy, próbując przybliżyć i zrozumieć ideę miłosierdzia, którą papież Franciszek nazwał imieniem Boga. Przyjdzie czas na podsumowanie, ale też i na spojrzenie w przyszłość oraz wypatrywanie konkretnych owoców tego Roku. Oczywiście, że są one i będą w znacznym stopniu niewymierne, bo jak zmierzyć wielkość łaski Pana Boga udzielającej się w zyskiwanych odpustach, w nawróceniach i spowiedziach po latach, w sercach otwierających się na przebaczenie Boże, jak i ludzkie.

Ufamy, że rok Miłosierdzia będzie miał też widoczne i trwałe owoce w postaci życia ludzi wierzących bardziej przepojonego miłosierdziem: najpierw tym przyjmowanym od Boga, a następnie tym czynionym wobec ludzi. Ten Rok nie może się tak po prostu skończyć, on musi trwać w świadomości, myśleniu i działaniu. My, żyjący współcześnie w tak niespokojnym czasie, tego miłosierdzia w różnych wymiarach potrzebujemy bardziej niż czegokolwiek innego.

W tym miejscu warto wrócić do bulli ogłaszającej Rok Święty, gdzie papież napisał: „Jest moim gorącym życzeniem, aby chrześcijanie przemyśleli podczas Jubileuszu uczynki miłosierdzia względem ciała i względem ducha. Będzie to sposobem na obudzenie naszego sumienia, często uspięnego w obliczu dramatu ubóstwa, a także umożliwi nam coraz głębsze wejście w serce Ewangelii, gdzie ubodzy są uprzywilejowani dla Bożego miłosierdzia. Odkryjmy na nowo uczynki miłosierdzia względem ciała: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, przybyszów w dom przyjąć, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umarłych pogrzebać. I nie zapominamy o uczynkach miłosierdzia względem ducha: wątpiącym dobrze radzić, nieumiejętnych pouczać, grzeszących upominać, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umarłych. Nie możemy uciec od słów Pana, gdyż to na ich podstawie będziemy osądzeni: czy daliśmy jeść temu, kto jest głodny, czy daliśmy pić temu, kto jest spragniony, czy przyjęliśmy przybysza i ubrali nagiego, czy mieliśmy czas, aby być z chorym i z więźniem (por. Mt 25, 31-45). Podobnie również zostaniemy zapytani, czy pomogliśmy wyjść z wątpliwości, które sprawiają, że człowiek zaczyna się bać, i które stają się źródłem samotności; czy byliśmy zdolni do przewyciężenia ignorancji, w której żyją miliony osób, a przede wszystkim dzieci pozbawione koniecznej pomocy, aby wyjść z biedy; czy byliśmy blisko tego, kto jest samotny i uciśniony; czy przebaczyliśmy temu, kto nas obraził i odrzucił, każdą formę urazów i nienawiści, które prowadzą do przemocy; czy byliśmy cierpliwi na wzór Boga, który jest tak bardzo cierpliwy wobec nas; i wreszcie czy powierzaliśmy Panu na modlitwie naszych braci i siostry. Nie zapominajmy o słowach św. Jana od Krzyża: «Pod wieczór życia będą cię sądzić z miłością.»” (nr 15, 16)

Właśnie uczynki miłosierdzia i ich praktykowanie powinny być trwałym owocem tego czasu. Nie chodzi tylko o te wyżej wymienione, znane z katechizmu, choć nieraz wątpimy, czy te jeszcze pamiętamy, ale o całe nasze życie realizowane w różnorodnych sytuacjach. Ma się ono bowiem charakteryzować „wyobraźnią miłosierdzia”, która ogarnia wszystkie przejawy życia – to właśnie usłyszeliśmy na krakowskich Błoniach 18.08.2002 r. z ust świętego Jana Pawła II.

Słowa te zobowiązują, ażeby w obliczu współczesnych form ubóstwa kształtować w sobie „wyobraźnię miłosierdzia” w duchu solidarności z bliźnimi. Stając wobec ludzkiej biedy naszymi przejawami „wyobraźni miłosierdzia” ma być nie tylko skuteczna pomoc, ale przede wszystkim zdolność bycia bliżnim dla cierpiącego człowieka, solidaryzowanie się z nim tak, aby gest pomocy nie był odczuwany jako poniżająca jałmużna, ale jako świadectwo braterskiej współpracy.

O tym, że niełatwo pracować nad własną wrażliwością przekonujemy się każdego dnia. Jednak pomimo tych trudności mamy być w naszej codzienności świadkami miłosierdzia. Do tego też zachęcał nas swoim hasłem XVI tegoroczny Dzień Papiński – „Bądźcie świadkami miłosierdzia”. Ale świadkiem miłosierdzia można być tylko wtedy, kiedy samemu się go doświadczy. Tak więc czynmy miłosierdzie, ale i sami o nie prosmy.

oprac. ks. Krzysztof Grzelak TChr.

„Polacy na Kőbányi” prezentacja albumu

Polski Ośrodek Kulturalno Oświatowy Filia Óhegy u 11, w Domu Polskim w ramach projektu upamiętniającego polskie uchodźstwo w latach 1939-1945 w niedzielę 18 września zaprezentował album pt. „Polacy na Kőbányi”. Data ta jest ważną rocznicą na Węgrzech, ponieważ właśnie już 18 września 1939 r. pierwsi polscy uchodźcy przekroczyli węgierską granicę, w chwili wkroczenia wojsk radzieckich na tereny Polski. Podczas tak trudnej próby, jaką była II wojna światowa, Węgrzy i Polacy zdali egzamin z przyjaźni. Bardzo wielu Polaków, którzy znaleźli się na emigracji, zawdzięczało ocalenie właśnie Węgrom, jak również było sporo małżeństw polsko-węgierskich. Oprócz prezentacji albumu zaprezentowaliśmy dalszy ciąg wystawy pod tym samym tytułem, której pierwszą część prezentowaliśmy 28 lutego 2016 r. (pięć paneli). Tym razem były to dwa panele; jeden poświęcony harcerstwu polskiemu oraz drugi, przedstawiający rodzinę Miernickich, którzy przyjechali z Myślenic do Kőbányi (obecnie jest to X dz. Budapesztu). Brali bardzo aktywny udział w tworzeniu życia polonijnego, jak również przy budowie Kościoła Polskiego i Schroniska (obecnie Dom Polski). Cała rodzina pomagała polskim uchodźcom w czasie II wojny światowej. Zaprezentowaliśmy jeszcze odnowiony sztandar Hufca harcerskiego. Jest to złożenie hołdu naszym przodkom, którzy zapoczątkowali tworzenie się wspólnoty parafialnej, której częścią jesteśmy my i już na innych zasadach, ale staramy się kontynuować ich działalność.

Małgorzata Soboltyński, fot. MS

CO BĘDZIE?

- * W dniu 1 listopada o godz. 15.00 na polskiej kwaterze cmentarnej na cmentarzu Rákoskeresztúr sprawowana będzie polskojęzyczna msza święta.
- * W dniu 1 listopada na cmentarzu Kisasszony Polonia egerska złoży wieńce i kwiaty oraz zapali znicze na kwaterze oficerów polskich – uchodźców zmarłych w Egerze podczas II wojny światowej.
- * W dniach od 2 do 4 listopada w budapeszteńskiej siedzibie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech odbędą się półkolonie dla uczniów tej szkoły.
- * W dniu 3 listopada w Senacie RP w Warszawie o godz. 12.00 otwarta zostanie wystawa powstała dzięki staraniom SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha i Polskiej Parafii Personalnej pt. „Polacy na Kóbánya”.
- * W dniach od 3 do 6 listopada Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J.Bema organizuje wyjazd edukacyjny do Kłodzka i Wrocławia.
- * W dniu 6 listopada o godz. 11.30 w Domu Polskim w Budapeszcie Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha organizuje w ramach cyklu programów prezentujących regiony Polski, a także Roku św. Marcina, pokaz miasta i opactwa benedyktyńskiego w Jarosławiu.
- * W dniu 6 listopada w budapeszteńskim Kościele Polskim o godz. 10.30 odbędzie się msza święta ze szczególnym udziałem dzieci.
- * W dniu 11 listopada PSK im. J. Bema i SNP XII dzielnicy zapraszają na wspólne składanie wieńców pod tablicą Józefa Piłsudskiego (Apor Vilmos tér). Następnie odbędzie się wspólny przejazd "Pociągiem Niepodległości" do Livia Villa (1121 Budapest, Költő u. 1/A), gdzie będzie mieć miejsce otwarcie wystawy polonijnej malarki Zenobii Siekierskiej oraz koncert. Po uroczystości zapraszamy na polskie przysmaki kulinarne.
- * W dniu 11 listopada SNP w Egerze wraz z tamtejszym Klubem Polonia organizuje spotkanie z okazji Święta Niepodległości Polski.
- * W dniach od 11 do 13 listopada w budapeszteńskim Kościele Polskim odbywało się będzie Triduum 90. rocznicy poświęcenia tego kościoła pod przewodnictwem Przełożonego Generalnego Księży Chrystusowców ks. Ryszarda Głowackiego. W dniu 11 listopada o godz. 18.00 sprawowana tam będzie Msza za Ojczyznę. 12 listopada o godz. 18.00 msza święta i konferencja „Chrzest – włączenie w Kościół”, a 13 listopada o godz. 10.30 rozpocznie się msza święta dziękczynna w 90. rocznicę poświęcenia kościoła.
- * W dniu 12 listopada SNP i SPPW w Békéscsaba organizuje uroczystość z okazji Święta Niepodległości Polski podczas której odbędzie się otwarcie wystawy o sławnych Żydach polskich oraz koncert Chóru im. F. Chopina.
- * W dniu 13 listopada Chór Dalárda z Nyiregyháza wystąpi w Rzeszowie (mieście partnerskim) podczas uroczystej mszy świętej organizowanej z okazji Święta Niepodległości Polski.
- * W dniu 13 listopada z okazji Święta Niepodległości Polski Stołeczny Samorząd Polski zaprasza do Centrum Kultury Aranytíz na spektakl Baletu Dworskiego Cracovia Danza pt. „Kiedy Polska była chrzczona”.
- * W dniu 15 listopada SNP w Egerze w Domu Kultury im. Béli Bartakovicsa zaprasza na spektakl Teatru LIS(z) pt. „Z krzyku załamanego odlewa się dzwon...” (Haranggá jайдulunk) – wspomnienie o 1956 roku w Polsce i na Węgrzech.
- * W dniu 20 listopada SNP w Újpeście (IV dzielnica Budapesztu, ul. Nyár 40-42) organizuje mszę świętą.

- * W dniu 20 listopada o godz. 11.30 Oddział POKO (Óhegy 11) zaprasza do Domu Polskiego na promocję książki Piotra Stefaniaka pt. „Legenda św. Małgorzaty”.
- * W dniu 20 listopada o godz. 10.30 w Kościele Polskim w Budapeszcie rozpocznie się msza święta w Uroczystość Chrystusa Króla i na zakończenie Roku Miłosierdzia.
- * W dniu 24 listopada o godz. 19.00 w Óbudai Társaskör SNP III dzielnicy Budapesztu z okazji swojego 10-lecia organizuje koncert w wykonaniu Alexa Szilasiego, który na historycznym pianinie chopinowskim wykona walc Chopina.
- * W dniu 26 listopada Stołeczny Samorząd Polski organizuje Polsko-Węgierskie Forum Młodzieżowe.
- * W dniu 26 listopada SNP IV dzielnicy Budapesztu zaprasza na godz. 16.00 do Młodzieżowego Domu Kultury w Újpeście na festiwal chórów.
- * W dniu 26 listopada Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech organizuje międzynarodowe spotkanie nauczycieli polonijnych z sąsiednich krajów. Nauczyciele będą mogli wziąć udział w żywej lekcji kulturoznawstwa tematem której będą zwyczajnie andrzejkowe.
- * W dniu 26 listopada SNP XI dzielnicy Budapesztu o godz. 19.00 w Hotelu Ventura organizuje tradycyjny BAL ANDRZEJKOWY.
- * W dniu 27 listopada o godz. 10.30 w budapeszteńskim Kościele Polskim sprawowana będzie msza święta na rozpoczęcie Adwentu.
- * W dniu 27 listopada o godz. 11.30 Oddział POKO (Óhegy 11) w Domu Polskim w ramach Roku Węgierskiego w Polsce i prezentacji współczesnej sztuki węgierskiej w Domu Polskim organizuje otwarcie wystawy malarstwa Olgi Géczy.

MI LESZ?

- * W dniu 1-jén a Rákoskeresztúri Köztemető lengyel parcellájában 15.00 órai kezdettel lengyel nyelvű szentmise lesz.
- * November 1-jén Egerben, a Kisasszony Temetőben, a II. világháború ideje alatt elhunyt lengyel katonák és menekültek parcellájában mécsesgyújtással egybekötött koszorúzást tart az egri polónia.
- * November 2-a és 4-e között a Magyarországi Lengyel Nyelvoktató Iskola székházában napközi táborozás lesz az iskola tanulói részére.
- * November 3-án Varsóban, a LK Szenátusában 12.00 órakor nyílik meg a „Polacy na Kóbánya” („Lengyelek Kóbányán”) című kiállítás, amely a magyarországi Szent Adalbert LKE és a Lengyel Personális Plébánia főrekvéseinek köszönhetően jött létre.
- * November 3-a és 6-a között tanulmányi kirándulás zajlik a Bem J. Lengyel Kulturális Egyesület szervezésében, amelynek résztvevői Kłodzka és Wrocławba látogatnak el.
- * November 6-án a budapesti Lengyel Házban 11.30-kor kezdődik a Jarosław városa és az ottani bencés apátság bemutatója, amelyet a Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete a lengyel régiókat bemutató ciklusa illertve a Szent Márton év alkalmából szervezett.
- * November 6-án a budapesti Lengyel Templomban 10.30-kor gyermekmise lesz.
- * November 11-én az Apor Vilmos téren, Józef Piłsudski emléktáblájánál közös koszorúzási ünnepség lesz, amelyre szeretettel vár mindenkit a Bem J. LKÉ. Ezt követően „A függetlenség vonata” átszállítja a résztvevőket a Livia Villába (1121 Budapest, Költő u. 1/A), ahol Zenobia Siekierska festőművésznő kiállításának megnyitója lesz. Az ünnepséget követően a résztvevők lengyel kulináris élményfalatkákat izlelhetnek.

- * November 11-én Egerben a lengyel függetlenség napja alkalmából találkozót szervez a helyi LNO és Klub Polonia.
- * November 11-e és 13-a között a budapesti Lengyel Templomban a templom fölszentelésének 90. évfordulóját ünneplő triduum lesz Ryszard Głowacki atya – a Krisztus Papjai Rend főgenerálisa – irányításával. November 11-én 18.00 órai kezdettel szentmisét mutatnak be a hazáért. November 12-én 18.00 órakor szentmise lesz és konferencia „Keresztség – bekapcsolódás az Egyházbá” címmel. November 13-án, a templom fölszentelésének 90. évfordulóján 10.30-kor hálaadó szentmise kezdődik.
- * November 12-én Békéscsábán lengyel függetlenség napi ünnep lesz a helyi LNO és MLBKE szervezésében, amelynek keretében megnyitják a híres lengyel zsidókat bemutató kiállítást, illetve fellép a F. Chopin kórus.
- * November 13-án a nyíregyházi Dalárda Kórus a lengyel függetlenség napja alkalmából bemutatott ünnepi szentmisén énekel a testvérváros Rzeszówban.
- * November 13-án a lengyel függetlenség ünnepe alkalmából az Aranytíz Kultúrházban a Balet Dworski Cracovia Danza „Kiedy Polska była chrzczona” („Amikor Lengyelország felvette a keresztséget”) címmel tart táncelőadást, amelyre a Fővárosi Lengyel Önkormányzat szeretettel vár minden érdeklődőt.
- * November 15-én Egerben, a Bartakovics Béla Művelődési Házban tart előadást a LIS(z) Színház „Z krzyku załamanego odlewa się dzwon...” („Haranggá jайдulunk”) címmel, amelyre szeretettel vár mindenkit a szervező egri LNO.
- * November 20-án szentmise lesz az újpesti LNO székházában (Budapest IV. kerület, Nyár u. 42-44.).
- * November 20-án a Lengyel Házban 11.30-kor kezdődik Piotr Stefaniak „Legenda św. Małgorzaty” („Szent Margit legendája”) című könyvének a bemutatója, amelyre az LKK Óhegy utcai részlege (Óhegy u. 11.) szeretettel vár minden érdeklődőt.
- * November 20-án a Lengyel Templomban 10.30-kor ünnepi szentmise lesz Krisztus Királyi ünnepe alkalmából és az Irgalmasság Éve lezárásaként.
- * November 24-én az Óbudai Óbudai Társaskörben Szilasi Alex Chopin keringőket ad elő Chopin történelmi pianóján annak alkalmából, hogy a szervező Budapest III. kerületi LNO fennállásának 10. évfordulóját ünnepli.
- * November 26-án lengyel-magyar ifjúsági fórumot szervez a Fővárosi Lengyel Önkormányzat.
- * November 26-án az újpesti Ifjúsági Kultúrházban 16.00 órai kezdettel kórusfesztivál lesz, amelyre szeretettel vár minden érdeklődőt a Budapest IV. kerületi LNO.
- * November 26-án nemzetközi tanártalálkozó lesz a szomszédos országokbeli polóniai tanárok számára a Magyarországi Lengyel Nyelvoktató Iskola szervezésében. A résztvevők élő kultúrmereti tanórán vehetnek majd részt, melynek témái az András-napi szokások lesznek.
- * November 26-án a Hotel Venturában 19.00 órakor kezdődik a hagyományos András-napi bál, amelyet a Budapest XI. kerületi LNO szervez.
- * November 27-én a budapesti Lengyel Templomban 10.30-kor adventkezdő szentmisét tartanak.
- * November 27-én a Lengyel Házban 11.30-kor nyílik meg Géczy Olga festőművész kiállítása az LKK Óhegy utcai részlegének (Óhegy u. 11.) szervezésében, amely a lengyelországi magyar év kapcsán illetve a kortárs magyar művészet bemutatásának jegyében jött létre.

(b.)

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

"Polska to mój drugi dom"

– rozmowa z **Gabriellą Zajác**,
absolwentką Szkoły Polskiej

Kiedy chodziła Paani do Szkoły Polskiej?

Do Szkoły Polskiej zaczęłam uczęszczać od 2001 roku. Dzięki mojej mamie, która jest nauczycielką w kaposvárskim oddziale tej szkoły, jednocześnie rozpoczęłam naukę w dwóch szkołach: polskiej i węgierskiej. Nauka języka polskiego była dla mnie czymś naturalnym, ponieważ od dzieciństwa rozmawiałam z mamą po polsku. Edukację w Szkole Polskiej zakończyłam w 2012 roku. Zdałam też egzaminy maturalne z języka polskiego na poziomie rozszerzonym.

Jak wspomina Pani tamten okres? Co pamięta Pani z niego najbardziej? Jakie były Pani ulubione przedmioty?

Odkąd pamiętam nauka języków obcych przychodziła mi z łatwością, tym bardziej język polski, w którym wyrastałam od najmłodszych lat. Bardzo lubiłam uczęszczać do Szkoły Polskiej, bo panowała tam ciepła, serdeczna atmosfera. Często śmialiśmy się i żartowaliśmy, zwłaszcza w czasie nauki piosenek, kiedy nasi koledzy przechodzili mutację głosu. Bardzo miło wspominałam uroczystości z okazji Dnia Matki połączone z zakończeniem roku szkolnego w naszym oddziale w Kaposvár. Prawie wszystkie mamy biorące udział w uroczystościach były Polkami, dlatego zawsze były bardzo wzruszone słysząc wiersze, piosenki i życzenia w swoim ojczystym języku. W takich chwilach język polski jeszcze bardziej poruszał i głębiej trafiał do serca. Oprócz programu artystycznego często też przygotowaliśmy własnoręcznie jakąś niespodziankę dla swoich mam.

W Szkole Polskiej bardzo lubiłam przedmiot Wiedza o Polsce, bo zawierał między innymi tematy z geografii Polski, a bardzo lubiłam geografii również w węgierskiej szkole. Oprócz tego bardzo interesowały mnie tematy związane z polskimi tradycjami i polską sztuką. Lubiałam też gramatykę, bo chociaż uważa się, że polska gramatyka należy do jednej z najtrudniejszych, ja radziłam sobie z nią bardzo dobrze.

Czy Szkoła Polska miała jakiś wpływ na kształtowanie się Pani tożsamości?

Szkoła Polska wzmacniała w nas poczucie przynależności do Polski. Poprzez lekcje historii, poznawanie polskich tradycji, polskiej literatury i sztuki wpływała na budowanie naszej polskiej tożsamości. Wspólne wyjazdy na obozy, wycieczki do Polski, udział w uroczystościach nie tylko szkolnych, ale również organizowanych przez Polonię w Kaposvár, sprawiało, że czuliśmy, że jesteśmy częścią Polski, naszej drugiej ojczyzny.

Obecnie studiuje Pani w Polsce? Czy polska szkoła w jakiś sposób wpłynęła na Pani decyzję?

W Polsce mieszkam już od kilku lat, dokładnie cztery lata temu przyjechałam do Warszawy, żeby rozpocząć studia na pedagogice specjalnej. Ponieważ do Polskiej Szkoły uczęszczałam przez wiele lat, decyzja o studiach w Polsce nie była trudna, jeśli chodzi o język. Na moją decyzję wpłynęło również to, że mama jest nauczycielką, stąd pewnie wybór studiów pedagogicznych.

Czym chciałaby Pani zajmować się w przyszłości?

Już niedługo kończę studia, więc w przyszłości być może moja praca będzie związana z bardzo małymi dziećmi, które urodziły się z wadami

rozwojowymi. Jako terapeuta mam nadzieję, że zwiększę ich szanse na normalne i szczęśliwe życie w przyszłości. W trakcie studiów zdobędę jeszcze jedną specjalność, więc być może będę pracowała z dziećmi z wadami słuchu, właśnie teraz uczę się nietłumaczonego języka migowego. Myślę też, że wykorzystam kiedyś znajomość języka polskiego i węgierskiego na przykład udzielając korepetycji czy robiąc tłumaczenia.

Jak czuje się Pani w Polsce? Czy to Pani drugi dom?

Jestem szczęśliwa i dobrze czuję się w Polsce. Decyzja o wyjeździe na studia do Polski była dla mnie o tyle łatwiejsza, że mam tutaj dosyć liczną rodzinę. W Warszawie mieszkają moi dziadkowie, którym bardzo wiele zawdzięczam. Na początku, kiedy jeszcze nie czułam się tutaj zbyt pewnie, bardzo mnie wspierali, pomagali i dbali o mnie. Odkąd pamiętam, zawsze kiedy odwiedzałam moich dziadków i całą rodzinę w Polsce czułam, że to jest mój drugi dom. Wszyscy byli dla mnie zawsze bardzo mili i z otwartym sercem przyjmowali mnie u siebie. Wiele razy przekonałam się, że słynna polska gościnność to nie tylko puste słowa.

Czy utrzymuje Pani kontakty z węgierskimi znajomymi?

Chociaż studia za granicą spowodowały, że teraz rzadko bywam na Węgrzech, to jednak zawsze pamiętam o moich węgierskich znajomych. Kiedy tylko jestem w Kaposvár, spotykamy się albo organizujemy wyjazdy za miasto. Wspominamy z nutką nostalgii dawne czasy, kiedy razem spędzaliśmy wolny czas, razem obchodziliśmy urodziny i urządzaliśmy wspólne imprezy.

Co dała Pani dwujęzyczność? Czy to ułatwiło czy może raczej utrudniło naukę w obu szkołach - polskiej i węgierskiej?

Kiedy byłam mała, wtedy myślę, że dwujęzyczność trochę mi przeszkadzała, bo w głowie mieszały mi się polskie i węgierskie słowa, co czasami pewnie utrudniało mi naukę i kontakty z otoczeniem. Teraz trochę inaczej oceniam dwujęzyczność i wiem, że jest w niej więcej plusów niż minusów. Na przykład łatwiej było mi się uczyć kolejnych języków obcych, mogę czytać literaturę polską w oryginale, znacznie łatwiej jest też studiować tutaj ze znajomością języka polskiego, a przede wszystkim mogę swobodnie rozmawiać z całą moją rodziną w Polsce.

Dziękujemy za rozmowę i życzymy wielu sukcesów.

(red.)

Zapraszamy wszystkich absolwentów Szkoły Polskiej do podzielenia się z Czytelnikami naszego miesięcznika swoimi wspomnieniami z czasów szkolnych.

Chętnie wybierzemy się z Wami w podróż w czasie. Jednocześnie Wasz przykład może pokazać, jak ważna jest edukacja polonijna w życiu każdego młodego człowieka, pochodzącego z mieszanych rodzin.

Wystarczy napisać na adres mailowy:

polweg@polonia.hu

Serdecznie zapraszamy!

Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke, valamint a delegáció tagjaként dr. Csúcs Lászlóné Halina lengyel szószóló 2016. szeptember 9. és 11. között Lengyelországba látogatott. Látogatása során a házelnök és a lengyel szószóló a delegáció többi tagjával együtt gazdag programokon vett részt. A program egyik része Jarosław városában zajlott, ahol Kövér László és a delegáció tagjai találkoztak többek között Jarosław polgármesterével, megkoszorúzták a lengyel-magyar barátság emlékművét és az 1848-as legionista emlékére állított kopjafát, valamint megtekintették a jaroslawi Benedek-rendi Apátságát.

Másnap szeptember 10-én a délkelet-lengyelországi Przemysln Kövér László és Marek Kuchciński, a Sejm elnöke felavatták a magyar huszár és a lengyel ulánus szobrát, amely Marek Kuchciński elmondása szerint a magyar-lengyel sorsközösségtudatnak, fegyverbarátságnak és szolidaritásnak kíván emléket állítani.

A magyar házelnök hangsúlyozta, hogy Przemysln, az ottani páncélerőd - ahol az első világháborúban, 1914 szeptembere és 1915 márciusa között több mint százézer, többségében magyar katona harcolt a várost bekerítő orosz túlerővel szemben - a magyaroknak a haza védelmében hősiességgel folytatott küzdelmének egyik történelmi jelképe.

Szeptember 11-én a magyar és a lengyel delegációk részt vettek a luźnai ünnepségeken a 123. számú haditemetőben, ahol megemlékeztek az I. világháború alatt elesett magyar katonákról. Az ünnepség fényét emelte többek között a Hungarian Folk Embassy együttes fellépése és a magyar hagyományörzők.

W dniach od 9 do 11 września 2016 roku z wizytą do Polski przybył marszałek węgierskiego Zgromadzenia Narodowego László Kövér. Członkiem delegacji węgierskiej była także rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier, dr Halina Csúcs Lászlóné. 9 września delegacja odbyła wizytę w Jarosławiu. Delegację przywitał przed Ratuszem burmistrz miasta. W sali narad goszczono również: Ivána Gyurcsika Ambasadora Węgier w Polsce, Konsula Generalnego Węgier w Krakowie panią Adrienn Körmenđi, przedstawicieli Kancelarii Sejmu RP, Wicemarszałka Województwa Podkarpackiego. Po spotkaniu delegacje złożyły kwiaty pod Pomnikiem Przyjaźni Polsko-Węgierskiej i Kopijnikiem płk. Leona Czechowskiego.

Głównym punktem wizyty węgierskiej delegacji w Jarosławiu był udział w odsłonięciu na terenie Opactwa kopijnika ku pamięci Księcia Franciszka II Rakoczege. To kolejny symbol przyjaźni polsko-węgierskiej w tym mieście. Kopijnik stanął naprzeciwko baszty, którą po ubiegłorocznym pożarze udało się odbudować dzięki pomocy Węgrów.

W uroczystości uczestniczyły również władze miasta i przedstawiciele Sejmu. Następnie delegacja udała się do Przemysła, gdzie 10 września odsłonięte zostały figury węgierskiego huzara i polskiego ulana. Przypominać będą wydarzenia z I wojny światowej, kiedy w mieście stacjono-

wali węgierscy żołnierze. W uroczystości wzięli udział m.in. marszałek Sejmu Marek Kuchciński i jego węgierski odpowiednik László Kövér. Huzar i ulan to symbole węgierskiego i polskiego dążenia do wolności, niejednokrotnie wbrew kalkulacjom politycznym. Konie miały ich nieść do owej wolności. To także symbole służby dla własnego państwa. Teraz ich figury zdobią przemyski plac.

Projekt ten został zrealizowany przez polską i węgierską stronę, co jest kolejnym wyrazem polsko - węgierskiej solidarności.

11 września 2016 r. na wzgórzu Pustki w Luźnej, na terenie cmentarza wojennego nr 123 miała miejsce uroczystość patriotyczna, poświęcona wydarzeniom I wojny światowej, idei Znaku Dziedzictwa Europejskiego oraz przyjaźni polsko-węgierskiej. W uroczystościach udział wzięli:

przewodniczący węgierskiego Zgromadzenia Narodowego wraz z delegacją, ambasador Węgier w Polsce wraz z delegacją, konsul generalna Węgier w Polsce, starosta Gorlicki; przedstawiciele: Biura Spraw Międzynarodowych w Kancelarii Sejmu, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Zarządu Województwa Podkarpackiego, Urzędu Marszałkowskiego i Trybunału Stanu. Uroczystości uświetnili: Kompania Reprezentacyjna Straży Granicznej i Orkiestra Straży Granicznej z Nowego Sącza, występ Zespołu Hungarian Folk Embassy pod kierunkiem Mihályja Rosonczy-Kovácsa, węgierska grupa Rekonstrukcji historycznej.

We wrześniu z wielkim żalem pożegnaliśmy ambasadora RP na Węgrzech, pana Romana Kowalskiego, który podczas wieloletniej pracy dyplomatycznej na Węgrzech za swoją wszechstronną działalność na polu rozwoju stosunków polsko - węgierskich i rozwoju przyjaźni polsko - węgierskiej otrzymał wiele odznaczeń. Pan Roman Kowalski odbył pożegnalną wizytę u marszałka parlamentu Węgier László Kövéra. Ambasador podziękował marszałkowi za jego działania na rzecz umacniania relacji polsko-węgierskich, za wyjątkową sympatię oraz przyjaźń do Polski i Polaków, za ogromne wsparcie polskiej mniejszości na Węgrzech. Powiedział też, że podziękowania należą się także marszałkowi Kövérowi „za znakomite wspólne projekty promujące nasze relacje, szczególnie te społeczne, młodego pokolenia Polaków i Węgrów, które udało się nam wspólnie w ostatnich latach zrealizować. Marszałek Kövér jest wielkim orędownikiem umocnienia wymiaru parlamentarnego naszej współpracy tak bilateralnie, jak i w wymiarze regionalnym i ma tu

wielkiego sprzymierzenia w osobie marszałka polskiego Sejmu Marka Kuchcińskiego”. Dłuższa i niezwykle ciekawa rozmowa była oczywiście okazją do podniesienia aktualnych tematów politycznych, i to nie tylko z obszaru polsko - węgierskich relacji bilateralnych.

1956 - POST SCRIPTUM

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Wiadomo było, że muszą być gołębie! Jako symbol, prawdziwe żywe gołębie. Gołębie pokoju. Przecież w uroczystościach upamiętniających Rewolucję 1956, takie ważne wydarzenia, nie chodzi tylko o wspomnienie ofiar. Ważne jest, by pokazać symbol. W tym przypadku symbol pokoju.

O ile większą wymowę będą mieć gołębie polskie. Takie, które z naszym budapeszteńskim przesłaniem wrócą do Polski. 15 lat pracy w zawodzie dziennikarza pomaga załatwiać takie sprawy. Szybkie wejście na stronę internetową Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых, spojrzenie na skład zarządu, potem szybkie sprawdzenie kontaktów w komórce. I jest olśnienie. Znam człowieka, który jest obecnym prezesem Związku! Tyle, że okoliczności poznania nie były przyjemne. Ale takie sytuacje głęboko wdzierają się, nieraz drżają w nasze umysły, serca i pamięć. Zdzisław Karoń, kiedy zadzwoniłem i przedstawiłem się, po kilku sekundach odpowiedział, że oczywiście mnie pamięta. Przecież pracowałem w TVP Katowice wtedy... Wtedy, czyli w czasie, kiedy zawałiła się hala Międzynarodowych Targów Katowickich, on był jedną z tych osób, które udało wydobyć się z rumowiska. Ja dziennikarzem, który przez wiele dni i nocy relacjonował tę tragedię...

Tak okazało się, jak blisko jest od tragicznych wydarzeń w Budapeszcie poprzez halę MTK do uczczenia pamięci 1956 we współczesnych Węgrzech. Polskie gołębie okazały się z powodów techniczno – naturalnych marzeniem nie do spełnienia, ale udało się dostać świetny kontakt do szefa węgierskich gołębiarzy. To świetny kolega polskiego prezesa i w dodatku mówi trochę po polsku...

Skąd wziął się główny motyw graficzny tegorocznych uroczystości? W czasie burzy mózgow: co mamy zrobić, by godnie uczcić okrągłą rocznicę, niezastąpiony jak zawsze okazał się wiceszef Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum József Virágh. To on przypomniał o dziele, jakie narysował na wieści z Budapesztu Franciszek Starowieyski – malarz, grafik, po prostu artysta. W 1956 stworzył on dzieło „Gołabek pokoju – płaczący”. Proste, ale jakże wymowne dzieło, publikowane jesienią 1956 roku w warszawskich dziennikach.

Bardzo nam zależało, by to właśnie gołabek był naszym symbolem. Musieliśmy oczywiście zdobyć zgodę spadkobierczyni artysty. I znów mój dziennikarski nos mnie nie zawiodł. Zadzwoniłem do jednej z najważniejszych warszawskich galerii plakatu. Właściciel okazał się sympatycznym, chętnym do pomocy człowiekiem. Dzięki swoim znajomościom zdobył numer do wdowy po artyście – pani Teresy Starowieyskiej. Wykonanie takiego telefonu to zawsze jest pewnego rodzaju niepewność. W tym przypadku jednak nie było zupełnie powodu. Nie musiałem pani Teresie zbyt długo tłumaczyć, o co chodzi i dlaczego. Pewnie dłużej zajęło mi przedstawienie się. Myślę, że po słowach Budapeszt byłem jednak kupiony i już wtedy sprawa była załatwiona.

Z panią Teresą Starowieyską spotkaliśmy się we wrześniu. Przebywając w Warszawie na otwarciu wystawy w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej nie mogliśmy nie skorzystać z okazji i nie odwiedzić żony słynnego artysty w jej mieszkaniu na Sadybie i poprosić o podpis na zgodzie potwierdzającej możliwość wykorzystania reprodukcji plakatu jej męża.

Umówiliśmy się na spotkanie, wsiedliśmy do samochodu i pojechaliśmy przez Warszawę na ulicę Bednarską, pod wskazany przez panią Teresę adres. Mimo najnowszej techniki i naszego warszawskiego doświadczenia, nie tak łatwo było znaleźć blok. Natomiast, gdy dotarliśmy według wskazań GPS do ostatniego zakrętu przed Bednarską byliśmy pewni, że jesteśmy blisko. Przecież, jeśli naszym oczom ukazuje się tabliczka z napisem: Ulica Franciszka Starowieyskiego, nie może to być nic innego niż wskazówka, że dotarliśmy niemal do celu.

Pani Teresa Starowieyska przyjęła nas z wielką radością. Okazuje się, że po pierwsze i ona, i jej mąż bardzo lubili Węgry i często tu przyjeżdżali. Po drugie okazało się, że Franciszek Starowieyski otrzymał od Węgrów bardzo cenne odznaczenie, z którego bardzo był dumny. Chyba to nie przypadek, że książka o nim nazywa się „Franciszek Starowieyski. Bycza krew”. Ten tytuł pewnie nie tylko dlatego, że artystę znajomi nazywali Bykiem.

A na koniec pani Teresa dodała, że sama ma korzenie węgierskie i bardzo chciała nam pokazać swoje drzewo genealogiczne, ale niestety stan zdrowia nie pozwolił jej poszukać tych dokumentów na piętze ich mieszkania. Obiecaliśmy sobie, że jeszcze wrócimy do pani Teresy i spojrzymy na jej węgierskich przodków. Byłaby to swoista zapłata wdzięczności za dar, jaki nam, Instytutowi i całej Polonii na Węgrzech podarował najpierw sześćdziesiąt lat temu słynny artysta, a prywatniej jej mąż, jak również podziękowanie samej pani Starowieyskiej, że mogliśmy Węgom przypomnieć słynnego już płaczącego gołabka pokoju.

... Płaczącego nad losem Węgier, lecz mimo to w nadziei unoszącego się w niebo z przesłaniem pokoju...

Piotr Piętka

Dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie

Találkozás Anna Morawska újságíróval

Anna Morawska újságíró volt a vendége annak a találkozásnak, amelyet a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum rendezett október 6-án.

A találkozót a budapesti Bartók Béla úti Gdansk Kávézóban tartották. Este hatkor kezdődött a beszélgetés, amelyet Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatója vezetett.

Anna Morawska író és újságíró, az Andrzej Turski világa (Świat Andrzeja Turskiego), a Depresszió arcai (Twarze depresji) és a Szülés utáni depresszió (Depreszja poporodowa) könyvek szerzője.

Nyíltan beszélt a pályakezdéséről: hogyan lett újságíró és milyen kalandos úton került be a Panorama tévéműsorba, amelynek Andrzej Turski volt a műsorvezetője. (Andrzej Turski, lengyel rádiós és televíziós újságíró volt. Dolgozott a Polskie Radionál, majd a Telewizja Polska-nál, 2002 és 2013 között volt a Panorama műsorvezetője.) Róla és életéről szól Anna Morawska első könyve, az Andrzej Turski világa. Ez egy személys hangvételű könyv, amelyet Andrzej Turski lánya, Ula, és Anna Morawska írt.

Az újságíró két könyvet írt a depresszióról, a Depresszió arcai és a Szülés utáni depresszió címmel. Ezek a fontos témák sokáig tabunak számítottak, ezért kampányokat szervezett, hogy minél többen beszéljenek róluk, hiszen sok embernek vannak ilyen gondjai. Hogyan lehet ezeket gyógyítani? Mit tehetnek a családtagok? Hogyan zajlik a depresszió folyamata?

Az érdekes és komoly témájú beszélgetés hosszúra nyúlt, sokan tettek fel kérdéseket, és a megjelent könyvekből is lehetett dedikált példányokat vásárolni.

Ijjas Anna

ÚJRA JAROSŁAWBAN

Rákóczi 1711 elején érkezett a dél-lengyelországi Jarosławba kíséretével, hogy a magyar szabadságharc támogatásáról tárgyaljon Péter cárral. Majd pár hónap múlva Rákóczi szűk kíséretével tovább ment Franciaországba. De Jarosławban, mely egy időben Rákóczi birtok is volt, még évtizedekig éltek bujdosó magyarok.

Az ott élő lengyelek a mai napig hálásan emlékeznek a fejedelemre, és emlékét ápolják. A tavaly szeptember elején az általunk adományozott és a Bencés Kolostor falán leleplezett Rákóczi dombormű újabb tetteket gerjesztett. Helyi lengyel kezdeményezésre megindult a Rákóczihoz kötődő települések összekapcsolása: Rákóczi Európai Kulturális Útvonal címen. E kezdeményezéshez lengyel, magyar, szlovák, cseh települések csatlakoztak, és folyamatban van a bejegyzés.

Szeptember második hétvégéjén ismét ünnepség volt Jarosławban. Ezúttal a hagyományos magyar-lengyel barátság erdélyi résszel bővült a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület részvételével. A több napos rendezvény szeptember 9-én a város múzeumában rendezett Rákóczi-kiállítás megnyitásával kezdődött a Varsói Magyar Kulturális Intézettel közösen. A múzeum igazgatójának köszöntője után beszédet mondott Tischler János, az Intézet vezetője és Engelmayer Ákos volt varsói nagykövét is. Az ünnepségsorozat a Városháza melletti magyar-lengyel barátság szobrának Kövér László házelnök általi megkoszorúzásával folytatódott. Majd a bencés kolostor udvarán a házelnök leleplezte Marek Pienkowski atyával, a kolostor igazgatójával a Rákóczi emlékére állított kopjafát. Kövér László ünnepi beszédében kiemelte Rákóczi személyének fontosságát a lengyel-magyar kapcsolatokban. Ezután a lengyelek helyi szokás szerint barátságuk jeleként friss kenyérral kínálták a házelnököt, és az igazgató átadta neki a Rákóczi-bástya kulcsát.

A következő napon Przemysl katonai temetőjében koszorúzásra került sor Kövér László házelnök és kísérete, valamint a lengyel vendéglátók részéről. Az első világháborúban, 1914 szeptembere és 1915 márciusa között a przemysli erődrendszerben több mint száz ezer, többségében magyar katona harcolt a várost bekerítő cári túlerővel szemben. Az erődöt az oroszok rohammal nem, csak kiéheztetéssel tudták elfoglalni. A koszorúzást követően a városban közös misére került sor Bíró László püspök vezetésével a hősök emlékére. Majd következett a magyar huszár és a lengyel ulánus szobrának felavatása Kövér László házelnök és Marek Kuchciński, a lengyel szjejm elnökének részvételével. A szoborpár a magyar-lengyel szolidaritásnak, sorsközösségtudatnak, fegyverbarátságának kíván emléket állítani.

Vasárnap ismét Jarosławban, a Bencés Apátság zsúfolásig telt Szent Miklós templomában - jarosławi tartózkodása alatt a nagyságos fejedelem rendszeresen itt imádkozott- folytatódott a magyar-lengyel-erdélyi történelmi hagyományokon alapuló baráti megemlékezés. Végül az ünneplők a város polgármesterének vezetésével átvonultak a bástyához, ahol a Márton Áron kiállítás található.

Okos Martin

Magyar gimnazisták Lengyelországban

2016 első félévében a Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége, Lengyel Intézet, Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyery Önkormányzata és Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata kiírt egy versenyt középiskolások részére az 1956-os poznańi illetve budapesti eseményekről. A verseny hat döntőbe jutott csapatának (Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium, Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Újbudai József Attila Gimnázium, Neumann János Középiskola és Kollégium, Szegedi Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola) diákjai jutalmul – természetesen a remek könyvjutalmak mellett – egy négynapos lengyelországi kirándulást is kaptak.

2016. szeptember 21-én a Népligetből indult a meglehetősen hosszú autóbuszút Poznańba. Este érkezünk meg, de már csak a vacsorára, és a szállások elfoglalására maradt időnk, hiszen másnap indultunk felfedezni a várost. Elsétáltunk a Poznańi Nemzetközi Vásár épületei mellett, és bejártuk a forradalom legfontosabb helyszíneit, köztük a Roman Strzałkowskihoz kapcsolódóakat is. A forradalom fiatal hősről elnevezett utcát kereszteltem a Mansfeld Péterről elnevezett Petera Mansfelda ulica, magyar nyelvű emléktáblájával. Megtekintettük a monumentális forradalmi emlékművet, amely összeláncolt keresztiek formájában magasodik a szemlélő fölé. Innen rövid buszút után a Dóm-szigetre jutottunk, ahol megcsodálhattuk az ódon épületet. Ez az a dóm, melyben Karol Wojtyła már, mint II. János Pál pápa e szavakat mondta: „Itt kezdődött minden”. Ez természetesen a lengyel kereszténységre értendő, melynek első központja Poznań volt, itt koronázták meg 1025-ben az első királyt is. A szigethez közvetlenül kapcsolódik egy interaktív látogatóközpont, amely főleg ezt a korszakot, illetve a dómhoz kapcsolódó eseményeket mutatja be.

Következő programunk egy igazán nem mindennapi helyszín volt, ugyanis egy croissant múzeumba látogattunk el, ahol lépésről lépésre ismertették meg velünk a tradicionális Szent Márton croissant elkészítését. Ennek a süteménynek minden darabját kézzel készítik, ami hat órát vesz igénybe. Az értékesítéséhez külön engedély kell, így magát az árut nem lehet olcsón kapni a boltokban, bár a legenda szerint az első pék Szent Márton tiszteletére a szegényeknek való adományozásra alkotta meg ezt az ételt. A bemutató végén meg is kóstolhattuk a croissant, mindannyiunknak ízlett. Maga az épület, melyben ez a múzeum helyet kapott, rendkívül érdekes. Mivel Poznań közel 80 %-a megsérült a II. világháborúban, érthető, hogy csak három ház élte túl a főtéren a pusztítást. Ez az egyik. Fantasztikusan karban van tartva, a mennyezeten az eredeti, közel 400 éves virágdíszítés látható. A délután folyamán még ellátogattunk a Poznańi Felkelés Múzeumába, ahol sajnos csak kevés időt tudtunk tölteni, de így is átérezhettük azt a hangulatot, és megismerkedhettünk azokkal a hétköznappal, amikben a lengyel felkelőknek részük volt.

Aznap este sétáltunk először a gyönyörű főtéren, ahol a házak reneszánsz építésze nyűgözött le minket, továbbá sor került még egy kis közös együttlétre a többi iskola csapataival.

Így érkezett el a harmadik nap. Gnieznoban bementünk a katedrálisba, amely szintén majd' ezeréves múltra tekint vissza. A délelőtt további része szabad foglalkozás volt, így aki akarta meglekinthette Árpádházi Boldog Jolán ereklyéjét a ferences templomban. Késő délután érkezünk Czestochowába, ahol este részt vettünk a Jasna Góra-beli esti áhítaton, melynek keretei közt kinyitották a szentély ajtaját. Magát az épületegyüttest csak másnap délelőtt jártuk be, de vezetőnk, egy orsolyita apáca rátermettségének köszönhetően mindenhová bejutottunk, még a híres Fekete Madonna-szentkép mögé is. Részt vettünk még egy rövid tárlatvezetésen a II. János Pál Érmeműzeumban, melynek numizmatikai gyűjteménye főleg egyházi tárgyú és hatalmasabb Vatikánbeli társánál. Ezt rövid bevásárlás követte, mert Lengyelországból az ember nem, vagy legalábbis nehezen jön haza krówka, azaz tejkrémlella nélkül majd felszálltunk a buszra, hogy hazatérjünk. A hosszú buszút után élményekkel és emlékekkel gazdagon érkezünk meg Budapestre. Ezalatt a négy nap alatt megszerettük Lengyelországot, és ez az út mindannyiunknak emlékezetes marad, amiért érdemes volt megküzdeni.

Két igen fontos felfedezést is tartogatott nekünk ez a kirándulás, mégpedig azt, hogy a lengyel egyház és a belé vetett hit személyes és közvetlen meg tapasztalása fantasztikus élmény, illetve azt, hogy milyen Lengyelországban magyarnak lenni. Az ott látottak alapján nehéz más következtetést levonni, mint hogy a lengyelek már csak szorosan összefonódó történelmünk miatt is igen fontosnak tartják a mondatot: „Lengyel, magyar – két jó barát, együtt harcol, s issza borát”. Remélem, minél több embernek lesz alkalma ezt megismerni, és nekünk is alkalmunk lesz magyar oldalról erősíteni és ápolni ezt a kapcsolatot. Egyelőre azonban szeretnénk hálás köszönetet mondani a szervezőknek és kísérőinknek, Wesolowski Korinnának és Máté Endrének, akik ezt az utat és élményt ajándékba adták nekünk.

Vadler Júlia és Héja Emese, Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium

CUKINIA Z JESIENNYM FARSZEM

No i ciąg dalszy dań z cukinii (będzie jeszcze pyszna zupa krem jesiennie rozgrzewająca). Proste danie, które smakuje wybornie na gorąco i na zimno.

Składniki:

- Dwie, trzy średnie cukinie
- 500 g pieczarek
- 2 papryki
- 300 g wędzonego boczku
- 2 średnie cebule
- Ocet jabłkowy (może być biały ocet winny)
- 3 jajka
- Sos sojowy
- Kilka plastrów żółtego sera i szynki parmeńskiej lub szynki sorano.

• Przyprawy wg uznania (ja dodałem mielony kminek, tymianek, pieprz i sól)

1. Cebulę kroimy drobno i mocno szklimy na maśle klarowanym (najlepiej) lub oleju

2. Pod koniec smażenia dodajemy 2-3 łyżki octu jabłkowego i dusimy jeszcze 3-4 minuty

3. Drobno kroimy paprykę, boczek i pieczarki.

4. Na rozgrzaną patelnię wrzucamy boczek, po 4-5 minutach dodajemy paprykę. Dusimy 3-4 minuty.

5. Odstawiamy patelnię i dodajemy drobno pokrojone pieczarki.

6. W międzyczasie przygotowujemy cukinię. Obieramy. Kroimy na pół w długość. Wycinamy gniazda nasienne. Tak przygotowane „łódki z cukinii”, polewamy sosem sojowym i umieszczamy w rozgrzanym do 160 stopni piekarniku na 10-15 minut.

7. Do ostygniętego (ważne) farszu (papryki, pieczarek i boczku) dodajemy zeszląoną cebulkę i 3 jajka.

8. „Łódki z cukinii” wypełniamy farszem i wstawiamy do piekarnika na 35-45 minut (temperatura 160 stopni).

9. 5 minut przed końcem pieczenia dekorujemy danie plasterkami sera żółtego i szynki parmeńskiej.

10. Podajemy z sosem czosnkowym (200 ml śmietany lub jogurtu z 3-4 sprasowanymi ząbkami czosnku, odrobiną soli i pieprzu).

11. Smakuje wybornie na gorąco i na zimno

Za miesiąc rozgrzewająca w jesienne popołudnia zupa krem z cukinii i imbiru.

Wujek Jarek
gotuje

TÖLTÖTT CUKKINI ŐSZIESEN

Itt a cukkinis ételek folytatása (ezen kívül lesz még egy pompás melengető őszi krémleves is). Alább egyszerű fogás következik, amely tetszés szerint fogyasztható melegen vagy hidegen.

Hozzávalók:

- Két-három közepes cukkini
- 500 g csiperke gomba
- Két paprika
- 300 g füstölt szalonna
- Két közepes hagyma
- Almaecet (fehér borecet is lehet)
- 3 tojás
- Szójaszósz

• Néhány szelet sajt és pármai vagy szoránói sonka

• Tetszés szerinti fűszerek (én örölt köményt, kakukkfűvet, sót és borsot használtam)

1. A hagymát apróra vágjuk és tisztított vajon (ez a legjobb) vagy olajon jó üvegesre sütjük.

2. A pirítás vége felé hozzáadunk 2-3 kanál almaecetet, és még 3-4 percig pároljuk.

3. Apróra vágjuk a paprikát, a szalonnát és a gombát.

4. Felforrósított serpenyőbe dobjuk a szalonnát, 4-5 perc elteltével hozzáadjuk a paprikát. További 3-4 percig sütjük.

5. Félretesszük a serpenyőt és hozzáadjuk az apróra vágott gombát.

6. Időközben előkészítjük a cukkiniet. Meghámozzuk. Hosszában kettévágjuk. Kivájuk belőle a magos lágy részt. Az így elkészített „cukkini hajókat” megöntözzük szójaszósszal, és 160 fokra hevített sütőbe tesszük 10-15 percre.

7. A kihűlt paprikás, gombás és szalonnás töltelékhez (fontos, hogy ne legyen meleg) hozzákeverjük az üvegesre sült hagymát és 3 tojást.

8. A „cukkini hajókba” beletesszük a töltelékét és 35-45 percre 160 fokos sütőbe tesszük.

9. 5 perccel a sütés vége előtt sajttal és pármai sonkával díszítjük.

10. Fokhagymás szósszal tálaljuk (200 ml tejfölhöz vagy joghurthoz 3-4 gerezd áttört fokhagymát egy csipetnyi sót és borsot keverünk).

11. Egyaránt ízletes melegen és hidegen is.

Egy hónap múlva az őszi délutánokat megmelengető gyömbéres cukkinileves következik.

BYT NASZ PODNIEBNY

250. numer „Polonii Węgierskiej”, szampany, balony, kolorowe konfetti... Ale takie jubileusze zazwyczaj skłaniają do refleksji.

W sobotę podczas spaceru zauważyłam unoszący się swobodnie ku niebu balonik w kształcie ryby. Nikt oprócz mnie nie zdawał sobie sprawy z tej rozgrywającej się na naszych oczach tragedii. Balonik przykuł moją uwagę, ponieważ szybko-wal niespiesznie, wypuszczony przez przypadek na wolność przez jakieś nieuważne dziecko. Na pewno niejedna łza została dziś wylana z powodu straty balonika. Balonik w tym czasie szybował sobie dostojnie, leniwie chciałoby się rzec, ale jednocześnie z każdą sekundą oddalał się od ludzi, unoszony wiatrem. Patrzył w gorejące oko słońca, ocierał się o chmury, ten niedoszły Ikar przyzod-biony malowanymi łuskami. Łatwo sobie wyobrazić jego koniec – pewnie zaczęł się o drzewo, utknął między gałęziami, albo wyląduje gdzieś za miastem na opuszczonej łące. Taki piękny, kolorowy, błyszczący, taki radosny w swojej zмирzającej ku zagładzie beztrosce.

Było mi żal tego balonika. A potem pomyślałam, że przecież jego smutno-wesołe, kolorowo-szare położenie nie różni się niczym od tego, czego doświadczamy my. Przypomniałam sobie słowa jednego z sonetów polskiego barokowego poety Mikołaja Sępa Szarzyńskiego: „Pokój szczęśliwość, ale bojowanie byt nasz podniebny”. Ktoś nas „nadmucha”, tchnie w nas życie, cieszy się nami, bawi się nami, podziwiając nasze kolory, wesołość, pomysły, a potem odlatujemy w przestworza, podziwiając dorosłość, piękno i grozę świata, ulatując gdzieś w dal, by w końcu zniknąć za horyzontem. Wystawieni na poddmuchy wiatru, deszcz, ciekawskie ptaki i przypadek. Czasem nie jest nam długi lot, czasem ktoś do nas strzeli z procy, czasem zawadzimy o wystającą gałąź... A tacy byliśmy kolorowi, rozedrgani na wietrze, tacy byliśmy pełni życia. Czasem szybujemy długo i poważnie, patrząc z góry na coraz bardziej oddalający się świat.

Co nam pozostaje? Chyba nadzieja, że jednak jakieś dziecko przypomni sobie kiedyś o baloniku, który bezpowrotnie uleciał w przestworza. Pomyśli, że warto było śledzić jego lot i cieszyć się jego wolnością.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

LÉTÜNK A MENNYEK ALATT

Itt a Polonia Węgierska 250. száma... pezsgőbontás, lufik, színes konfettieső... Csakhogy az efféle évfordulók általában el is gondolkodtatnak.

Szombaton séta közben észrevettem egy hal alakú léggömböt, amint az ég felé emelkedik. Ráérősen sodródott. Lekötötte a figyelmemet; rajtam kívül senki sem vetett ügyet az éppen zajló tragédiára. Egy kisgyerek – nyilván óvatlanságból – kiengedte a kezéből. Siránkozás közben bizonyára számolatlan csordultak a szeméből a könnycseppek amiatt, hogy a szél által sodortatott – lomhán, de kitartóan vitorlázó, az emberektől egyre inkább távolodó – léggömbjét elvesztette. Ez a célját tévesztő, festett pikkelyekkel díszített Ikarosz farkasszemet nézett a melengető nappal és már-már súrolta a felhőket. Könnyen el lehetett képzelni, hogy később milyen véget ér majd: beleakad egy fába, beszorul a gallyak közé vagy valahol a városon kívül ér földet egy tar mezőn. Egy ilyen szép, színes, fényes, örömteli léggömb, amely gyanútlanul közelít saját végzet felé.

Sajnáltam a léggömböt. Aztán eszembe jutott: hiszen szomorúan vidám, színesen komor példája mit sem különbözik attól, amit életünkben mi is megtapasztalhattunk saját magunkon. Felidéztem magamban a lengyel barokk költő, Mikołaj Sęp Szarzyński egyik szonettjét: „A béke szerencse dolga, de létünk a mennyek alatt: maga a küzdelem”. Valaki

Mikołaj Sęp Szarzyński

SONET IV

O WOJNIE NASZEJ, KTÓRĄ WIEDZIEMY Z SZATANEM, ŚWIATEM I CIAŁEM

Pokój - szczęśliwość, ale bojowanie

Byt nasz podniebny: on srogi ciemności

Hetman i świata łakome marności

O nasze pilno czynią zepsowanie.

Nie dosyć na tym, o nasz możny Panie,

Ten nasz dom - Ciało, dla zbiegłych lubości

Niebacznie zajrząc duchowi zwierchności,

Upać na wieki żądać nie przestanie.

Cóż będę czynił w tak strasliwym boju,

Wątpy, niebaczny, rozdwojony w sobie?

Królu powszechny, prawdziwy pokoju,

Zbawienia mego jest nadzieja w tobie.

Ty mnie przy sobie postaw, a przepiecznie

Będę wojował i wygram statecznie.

ránk lehel, életet önt belénk, örül az örömeinknek, játszik velünk, megcsodálja a színeinket, a vidám-ságunkat, az ötleiteinket, utána pedig elrepülünk a messzeségbe, ámulunk a világ felnöttségén, szépségén és veszélyességén, miközben hatalmas térségeken suhanunk át, hogy végül valahol eltűnjünk a látóhatár mögött, kitéve a szél tépázásainak, az eső zuhatagának, kíváncsi madarak érdeklődésének és a véletlenek szeszélyeinek. Néha nem rendeltetik nekünk hosszú sors: valaki meglő minket csúzlival, vagy nekiutközünk egy szúrós gallynak... Pedig olyan színesek voltunk, érzelmektől csordulók, annyira tele voltunk étellel! Néha viszont hosszasan és tekintélyesen vitorlázgatunk, fölülről figyelve az egyre távolodó világot.

Mi marad hát nekünk? Talán a remény, hogy egy kisgyermeknek egyszer majd eszébe jut a léggömb, amely visszafordíthatatlanul elrepült a messzeségbe. És ráeszmél: érdemes volt figyelni a röptét és örülni a szabadságának.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelný
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Papp Zsuzsanna

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség
1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda
ISSN: 1417-5924
Edycja online Online kiadás
[http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/
poloniawegierska/2016/pw250.pdf](http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/poloniawegierska/2016/pw250.pdf)

Przedsięwzięcie jest współfinan-
sowane przez Stowarzyszenie
Wspólnota Polska ze środków
otrzymanych od Kancelarii
Senatu w ramach sprawowania
opieki Senatu Rzeczypospolitej
Polskiej nad Polonią i Polakami
za granicą.

Projekt realizowany w każdym
miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. Az újság
kiadása Magyarország központi
kölségvetésének havi támoga-
tásával készül.

SZINKRON DIGITAL

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Instytucje Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego:

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvtanító Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 skopol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum Lengyel Kutatóintézet és Múzeum
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Inne organizacje i stowarzyszenia:

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális
Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@internet.hu

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület
1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvez út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapeszt.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapestt.msz.gov.pl budapestt.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413 8208 budapestt.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” zRt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓV ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2016 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok
zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2016. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

22. DNI POLSKIEJ KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

DZIEŃ SPORTU ORAZ SPOTKANIE PRZEDSZKOLAKÓW W IV DZIELNICY

**WIZYTA NAUCZYCIELI Z OPOLA
W BUDAPESZCIE**

**WĘGIERSCY GIMNAZJALIŚCI
W POLSCE**

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

OTWARCIE WYSTAWY O DERENKU I PROJEKCJA FILMU

POLONIJNA WYCIECZKA DO WISŁY

KONCERT A. SZILASIEGO W PSK IM. J. BEMA